

DIPMA

Lithuanian American Council,
5600 S. Claremont Ave.
Chicago IL 60636-1039

SECOND CLASS USPS 157-580

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXXII 1997 DECEMBER - GRUODŽIO 30, Nr. 50

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

NETIKĖTA PAMOKA

Dr. Leonas Milčius
Kovo 11-osios Akto
signataras

Pirmiausia norėčiau pasveikinti visus išeivijos lietuvius, "Dirvos" redakciją ir jos skaitytojus su pačiomis gražiausiomis – šv. Kalėdų ir Naujųjų Metų šventėmis. Be abejo, norisi nuoširdžiai padėkoti visiems užsienyje gyvenantiems tautiečiams, kurie balsavo už dr. Valdą Adamkų. Taip pat džiaugčiausi, jei ir mano straipsniai kam nors padėjo apsispręsti.

Suprantama, kad įvykusių rinkimų rezultatus ilgai ir įvairiai aiškina politikai. Jiems pateisinti ir pasiteisinti bus surasta daugybė priežasčių, bet tenka pripažinti, kad nors apie panašius rezultatus kalbėta, vis tik jie yra netikėti. Pasitvirtino spėjimai, kad V. Adamkus surinks nuo 25 iki 30 proc. rinkėjų balsų ir kad pirmuoju bus Artūras Paulauskas bei trečiuoju – prof. Vytautas Landsbergis. Bet toks didelis balsų skirtumas, kai pirmąjį kandidatą

parėmė beveik 45 proc., o trečiąjį – mažiau nei 16 proc., yra labai nelauktas.

Iš kitos pusės, toks rezultatas leidžia padaryti akivaizdžią išvadą, kad žmonės žymiai daugiau rūpi ateitis, gražesnis ir geresnis gyvenimo vizija, kurią jie matė jaunesniame ir veržlesniame kandidate, negu praeities nuopelnai ir patirtis. Akivaizdu ir tai, kad žmonės nenori murkdytis istorinėse nuosėdose, klaidose ir priekaištuose, juo labiau žeminančiose bei nepagrįstose akalbose.

Šią pamoką gerai turėtų įsisavinti visos politinės partijos, atskiri politikai ir žymesni visuomenės veikėjai. Gali būti skaudu, gali būti netgi žalinga, bet labai dažnai žmonės daug mieliau pasitiki gražesne viltimi, optimistiniu siekiu, negu per ilgai užsitę-

susia sunkia, vienoda kasdienybė.

Veržlumas, viltis ir optimizmas yra būtini. Būtinai žmonėms, tautoms ir valstybėms. Tik reikėtų žinoti vieną: tai gali išsipildyti, virsti tikrove, jei iš tiesų tarp žmonių, tautoje ir valstybėje baigtusi pyktis, nesantaika, nepasitikėjimas, įtarumas, o įsivyratų santarvė, blaivus protas ir gera valia.

Prieš keletą metų Lietuvos ambasadorių a.a. Stasį Lozoraitį vadino **Vilties Prezidentu**, bet pritrūko valios ir apsisprendimo vilčiai suteikti sparnus. Šiandien Valdo Adamkaus asmenyje mes galime turėti **Santarvės Prezidentą**. Bet ar sugebėsime jam suteikti galią tą santarvę į Lietuvą atnešti? Ar 1998 m. sausio 4 d. atversime savo namų duris santarvei? Kaip tik to labiausiai norėčiau ir visiems linkėčiau Naujaisiais Metais.

Senieji Metai jau iškeliauja. Lieka tik jų pėdos...
Viktoro Kučo nuotr.

iš anksto linkiu jam didžiausios sėkmės", - Eltai sakė R. Pavilionis.

Vilniaus universiteto katedros vedėja dirbanti R. Pavilionio žmona Aušrinė Marija Pavilionienė teigė mananti, kad jos vyras tikrai vertas užimti šį aukštą postą, nes "yra vienas iš protingiausių Lietuvos žmonių".

NUSIVYLIMAS SOCIOLOGIJA

Vytauto Landsbergio rinkimų štabo vadovas Rimantas Pleikys teigė, kad jam pačiam ir jo kolegoms "yra netikėta tai, jog realūs rinkimų duomenys gerokai skiriasi nuo anksčiau buvusių sociologinių duomenų". Pasak R. Pleikio, "sociologiniai duomenys pranašavo du aiškius lyderius ir šiek tiek atsiliksiantį Vytautą Landsbergį". Tačiau "iš realių duomenų matome, kad lyderis yra vienas, o kiti kandidatai atsilieka gerokai". Tai, jo manymu, turėtų paskatinti diskusiją apie sociologijos tikslumą

arba psichologinį lietuvių rinkėjų išskirtinumą.

GEDIMINAS VAGNORIUS ŽADA PASIKEITIMŲ VYRIAUSYBĖJE

Gediminas Vagnorius tikisi, kad Seimo valdančioji dauguma sugebės susitarti ir dalykiškai bendrauti su naujuoju Prezidentu, nes premjeras nematęs šalyje jėgų, kurios siektų nestabilumo. "Nesusitarimas gali būti nebent tokiu atveju, jei būtų norima susipykti", - pastebėjo premjeras. Jis tikisi, kad Vyriausybė ir toliau dirbs stabiliai. Seimas, pasitaręs su išrinktu nauju Prezidentu, gali pritarti Vyriausybės atsistatydinimui ir naujos formavimui, bet pagrindiniai ministrai tikrai išliktų. "Mes esame pasirengę atsistatydinti, man tai nebūtų tragedija", - pareiškė G. Vagnorius. Jis žurnalistas pareiškė, kad nesvarsto galimybės po penkerių metų kovoti dėl Prezidento kėdės.

LIETUVOS PREZIDENTO RINKIMAI

VERTINA BUVE KANDIDATAI IR JŲ ŽMONOS

Nepriklausomybės akto signataras bei dabartinis Seimo Valdymo reformų ir savi-valdybių komiteto narys pripažino nesąs visiškai patenkintas savo rinkimų kampanija. "Turbūt ne viską iki galo padarėme. Buvo galima

(iš Eltos pranešimų)

padaryti daugiau, bet tam reikėjo turėti ne 170 tūkstančių litų, o, ko gero, pusę milijono", - sakė V. Andriukaitis. Pasak kandidato, prieš jį rungėsi "didžiuliai, galingi pinigai, kurie darė didžiulį spaudimą visuomenės nuomonei".

Irena Andriukaitienė pritartų vyro bandymui vėl siekti prezidento posto po

penkerių metų. Eltos korespondentui ji pasakė: "Mano vyras turėtų būti paprastų žmonių Prezidentas, kadangi tokių žmonių Lietuvoje yra tikrai daugiau negu labai gerai gyvenančiųjų". Ji pripažino, kad per pastarąjį mėnesį, kai vyko rinkimų kampanija, jų šeimoje padaugėjo įtampos ir atsakomybės, namie nebuvo ramybės. Kita vertus, sakė I. Andriukaitienė, "tas mėnuo nelabai skyrėsi nuo kitų, nes mes niekada negyvenome ramiai, ir tokio savotiško azarto buvo nemažai".

Kandidato žmona Dalia Bobelienė Eltai teigė "pripačiusi prie politinio šurmulio", tačiau ši rinkimų kampanija "truputį paskubino ir pagreitino gyvenimą". Ji sakė nesigailinti, jog K. Bobelis siekė Prezidento posto. Tačiau D. Bobelienė nepritartų tam, kad jos vyras dalyvautų Prezidento rinkimuose dar po penkerių metų. "Manau, kad užteks ir šios kampanijos", - sakė kandidato žmona.

Savo jėgas Lietuvos Prezidento rinkimuose išbandęs Vilniaus universiteto rektorius Rolandas Pavilionis būsimajam Prezidentui linkėjo užmiršti visus nerimtus pažadus ir kuo greičiau pagalvoti apie tuos žmones, kurie galėtų jam talkinti. "Aš tikrai pasirošęs dirbti su tuo Prezidentu, kuris bus išrinktas, ir

Valdas Adamkus (dešinėje) su rinkimų štabo nariu Raimundu Mieželiu Vilniuje 1997 m. spalio mėn.

V. Adamkus Vilniuje, garsiajame 1988 m. rugpjūčio 23 d. mitinge Vingio parke

Girdėta iš Vilniaus

• GALUTINIAI PIRMOJO RATO REZULTATAI.

Gruodžio 26 d. Vyriausioji rinkimų komisija patvirtino galutinius sekmadienį vykusių Prezidento rinkimų rezultatus. Sausio 4 d. vyksiančiame antrajame rinkimų ture dėl šalies vadovo posto varžysis daugiausia balsų surinkę kandidatai: Artūras Paulauskas – 44,73 proc. ir Valdas Adamkus – 27,56 proc. Vytautas Landsbergis gavo 15,73 proc., Vytenis Andriukaitis – 5,65 proc., Kazys Bobelis – 3,91 proc., Rolandas Pavilionis – 0,86 proc., Rimantas Smetona – 0,36 proc. balsavime dalyvavusių rinkėjų balsų. Rinkimuose dalyvavo 1 875 148 rinkėjai, t.y. 71,77 proc. Jų buvo įregistruota 2 612 528.

• **PARAMA V. ADAMKUI.** V.Landsbergis antrajame rinkimų rate teigė paremsiąs Valdą Adamkų. Konservatorių kandidatas prisipažino neturėjęs labai didelių iliuzijų dėl savo galimybių laimėti. Seimo pirmininko pavaduotojas R. Ozolas pažymėjo, kad su V.Adamkumi į Prezidentūrą ateitų tie, kurie nori, jog valstybės biudžetas būtų naudojamas produktyviai, "visų pirma inteligentijai, kuriai nusibodo neapibrėžto, pilko kapitalo diktatas. Valdas Adamkus yra tas žmogus, kuris gali ir privalo tapti Prezidentu." V.Adamkų palaiko V.Andriukaitis. Jis pažymėjo, kad V.Adamkaus programa yra jam artimesnė negu "ultraliberali, eklektiška A. Paulausko programa".

V.Adamkų parėmė valdančiojoje koalicijoje esantys krikščionys demokratai. Taip nusprendė LKDP valdyba. Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga šalies Prezidento rinkimų antrajame rate remia Valdo Adamkaus kandidatūrą. "V.Adamkus yra patyręs administratorius, pasižymėjęs sugebėjimu suderinti priešingų pusių nuomones. Tikimės, kad V.Adamkus įneš pozityvų indėlį, kuriant ateities Lietuvą, įgyvendinant tautos santarvės idėją", – sakoma pareiškime, kurį pasirašė šios sąjungos pirmininkas Povilas Jakucionis. Jeilio (JAV) universiteto profesorius Tomas Venclova "Respublikoje" teigia, kad A.Brazausko ir V.Landsbergio epocha baigėsi. T.Venclova palaiko V.Adamkaus kandidatūrą. Jo nuomone, A.Paulausko populiarumą lemia atsitiktiniai dalykai, bendras nepasitenkinimas dešiniųjų politika.

Vėliausioje visuomenės nuomonės apklausoje, kurią dar prieš pirmąjį ratą surengė "Baltijos tyrimai", didesnė dalis apklaustųjų sakė balsuosią už V.Adamkų, jei jam teks rungtis antrajame rate su A.Paulausku. Už V.Adamkų antrajame rate žada balsuoti 45 proc., už A.Paulauską – 41 proc. apklaustųjų.

• **SVEIKINIMAI KARDINOLUI.** Kandidatas į Lietuvos Respublikos Prezidentus Valdas Adamkus susitiko su Jo Eminencija kardinolu Vincentu Sladkevičiumi bei arkivyskupu Sigitu Tamkevičiumi. Šilto ir draugiško pokalbio metu kardinolas padėkojo V.Adamkui už jo dalyvavimą Lietuvos valstybės veikloje. Kūčių dieną kardinolą V.Sladkevičių aplankė Santarvės premijos laureatai – Prezidentas Algirdas Brazauskas, profesorė Viktorija Daujotytė, monsinjoras Kazimieras Vasilauskas bei poetas Justinas Marcinkevičius. Monsinjoras K.Vasilauskas pastebėjo, jog Kalėdų naktį vyskupu iššventintas V.Sladkevičius per 40 metų patikėtas ganytojo teises ir pareigas vykdė "kaip dievo angelai Šv. Kalėdų naktį".

• **VYRIAUSYBĖS PREMIJOS – MENININKAMS.** Penki žinomi Lietuvos kūrėjai apdovanoti neseniai įsteigtomis Lietuvos Vyriausybės meno premijomis. Apdovanojimai "už reikšmingus Lietuvos menui ir kultūrai darbus" paskirti rašytojui Petriui Dirgėlai, dailininkui Vytautui Kalinauskui, dainininkei Reginai Maciūtei, architektams Kęstučiui Pempei ir Gyčiui Ramuniui. Premijas specialios komisijos siūlymu skiria Vyriausybė. Anksčiau meno premijas yra pelnę dirigentas Juozas Domarkas ir dainininkė Giedrė Kaukaitė.

• **ARVYDAS SABONIS – "MISTERIS EUROPA".** Italijos krepšinio žurnalas "Giganti del Basket" išrinko "Portland Trail Blazers" klubo vidurio puolėją Arvydą Sabonį 1997 metų "Misteriu Europa". Taip šis prestižinis žurnalas vadina savo rengiamų geriausio žemyno krepšinininko rinkimų laimėtoją. A.Sabonis, kuriam gruodžio 19 d. sukako 33 metai, "Giganti del Basket" apklausos nugalėtoju tapo antrą kartą. Jis buvo pripažintas "Misteriu Europa" 1985-aisiais, o 1986, 1988, 1995 ir 1996 metais apklausose užėmė antrąją vietą.

• **PERNYKŠTĖS TRAGEDIJOS AIDAS.** "Lietuvos rytas" primena lygiai prieš metus įvykusią tragediją "Svainijos" parduotuvėje. "Praėjusių metų Kūčių vakaras buvo siaubingiausias mano gyvenime, tačiau ir šiomet prie Kūčių stalo negalėsiu sėsti ramus", – taip "Lietuvos rytui" sakė Rimantas Okuličius, ginklu pasipriešinęs reketininkams. Po tragiškų įvykių iškelta baudžiamoji byla vis dar neištirta, o R.Okuličiaus veiksmai dar gali būti traktuoti kaip būtinosios ginties ribų peržengimas. R.Okuličius sakė, kad jau visus metus jis yra nežinioje ir jaučiasi "ne geriau kaip kalėjime". Anot "Lietuvos ryto", banditams pasipriešinęs verslininkas norėtų išvykti iš Lietuvos. (ELTA, BNS-AGEP)

Iš visur – apie viską

ŽVILGSNIS Į PRAEJUSIUS METUS

Algirdas Pužauskas
(Pabaiga. Pradžia – 49 nr.)

Gegužė

Paryžiuje gegužės 27 d. Rusijos prezidentas Boris Jelcin pareiškė, kad iš Rusijos branduolinių raketų, kurios buvo nukreiptos į NATO valstybių taikinius, bus išimtos galvutės. Paryžiuje pasirašytas tarpusavio santykių, bendradarbiavimo ir saugumo steigiamasis aktas.

Gegužės 16 d. Zairo diktatorius S. Mobutu pabėgo iš sostinės Kinšasos. Gegužės 22 d. valdžią Zaire perėmė sukilėlių vadas L. Kabila, kuris paskelbė, kad Zairo daugiau nebebus. Valstybė bus vadinama Demokratine Kongo respublika. Jis paskyrė laikinąją vyriausybę – 13 ministrų.

Irane gegužės 23 d. valstybės prezidentu išrinktas "nuosaikiu" vadinamas Mohammed Chatami, gavęs apie 70 % balsų.

Gegužės 28 d., dalyvaujant prezidentui B. Clinton, Olandijoje, Hagoje buvo paminėtas Maršalo (Marshall) plano 50-metis.

Birželis

Prancūzijos parlamento rinkimuose nedidelę persvarą laimėjo socialistų partija. Kartu su komunistais ir su žaliaisiais, socialistai sudarė naują vyriausybę. Birželio 2 d. pasitraukė buvęs premjeras Alain Juppe. Birželio 4 d. naujasis premjeras, buvęs švietimo ministras Jospin, sudarė vyriausybę, į kurią pakvietė vieną žaliųjų partijos atstovą ir du komunistus.

Birželio 2 d. Denvery baigėsi Oklahomos federalinio pastato sprogdinimo byla. Jury pripažino Timothy McVeigh kaltu ir rekomendavo skirti jam mirties bausmę.

Birželio 18 d. pasitraukė ir Turkijos premjeras N.Erbakan, kurį kritikavo kariuomenės vadai. Kanados parlamento rinkimus vėl laimėjo liberalų partija, nors ir netekusi 19 vietų. Birželio 15 d. Kroatijos prezidentas Franjo Tudjman buvo perrinktas trečiam terminui, laimėjęs 61% balsų. Užsienio stebėtojai skundėsi, kad kroatų valstybinė spauda vadino prezidento politinius priešininkus

"tautos išdavikais".

Birželyje Denvery, Colorado įvyko Septynių didžiųjų pramoninių valstybių vadovų suvažiavimas, į kurį buvo pakviestas ir Rusijos prezidentas B. Jelcin.

Daug triukšmo sporto pasaulyje sukėlė sunkaus svorio boksininkų susitikimas Las Vegas mieste. Mike Tyson apkandžiojo čempiono Evander Holyfield ausis ir buvo diskvalifikuotas.

Liepa

Liepos 1 d. Kinija po 99 metų perėmė iš Britanijos Hong Kongą. Ceremonijose Britanijai atstovavo princas Čarlis, premjeras Tony Blair ir buvusi premjerė Margaret Thatcher. Kinijos delegacijai vadovavo prezidentas Jiang Zemin.

Liepos 8 d. NATO valstybių konferencija pakvietė įsijungti į šią gynybos organizaciją Čekiją, Vengriją ir Lenkiją. Rusijos užsienio reikalų ministras J. Primakov pasakė, kad NATO plėtimas į rytus yra didžiausia Vakarų valstybių klaida. Liepos 30 d. Jeruzalėje du arabai susisprogdino žmonių pilnoje turgavietėje. Be savizudžių žuvo dar 13 žmonių, sužeista 170. Izraelio ministrų kabinetas nutarė susieti derybų su palestiniečiais eigą su teroro veiksmais ir pareikalavo, kad Palestinos vadovybė persekiotų teroristus.

Liberijoje, po 7 metų pilietinio karo, liepos 19 d. išrinktas prezidentas Charles Taylor, vienas žiauriausių to karo dalyvių. Tarptautiniai stebėtojai paskelbė, kad rinkimai buvo teisėti ir demokratiški.

Liepos 8 d. JAV Senato Vyriausybės reikalų komitetas pradėjo tyrimą, ar teisėtai būdais buvo renkamos aukos rinkimų kampanijos reikalingams 1994 ir 1996 metams. Komitetui ėmė vadovauti senatorius respublikonas iš Tennessee Fred Thompson.

Rugpjūtis

Izraelis paskelbė, kad nevykdys palestiniečiams buvusios vyriausybės duotų pažadų, kol Palestinos vadovybė nesutvarkys savo Hamas teroristų. Pasiėnyje su Libanu paaštrėjo kovos. Rugpjūčio 18 d. iš jūros apšaudytas Libano Sidono miestas. Izraelio karo lėktuvai rugpjūčio 20 d. puolė teroristų bazes pietiniame Libane. Izraelis įspėjo Siriją suvaržyti Hezbollah teroristų veiklą.

Šiaurės Korėja dalyvavo

diplomātų iš Kinijos, JAV, Pietinės Korėjos susitikime, kur svarstytos taikos sutarties sąlygos. Šiaurės Korėja reikalauja, kad JAV kariuomenė būtų išvesta iš Pietų Korėjos teritorijos. Amerika pažadėjo jai paramą maisto produktais, nes komunistinėje Korėjos dalyje siaučia badas.

Įvairūs gedimai palietė erdvėje skriejančią Rusijos erdvės stotį "Mir". Į šią stotį pasiūsta nauja įgula, kuriai pavesta pašalinti gedimus. Visus pasaulio įvykius spaudoje nustelbė Vello princesės Dianos žuvimas Paryžiuje, rugpjūčio 31 d. Britų premjeras pavadino tragiškai žuvusią 36 metų princesę, "liaudies princesę". Ji buvo sosto įpėdinių – 15-mečio Williamo ir 12-mečio Harrio motina.

Rugsėjis

Vakarinėje Jeruzalėje rugsėjo 4 d. vėl sprogo savizudžių bombos. Žuvo 4 izraeliečiai ir sužeista 190 žmonių. Pietiniame Libane žuvo 12 Izraelio karių, bandžiusių išsilaipinti į Libaną. JAV valstybės sekretorė Madeleine Albright rugsėjo 11 d. aplankė Viduriniųjų rytų regioną ir skatino nutraukti smurtą ir provokacijas. Alžyre vyriausybės kariuomenė pradėjo persekioti islamo fanatikus žudikus. Rugsėjo 17 d. į Kanadą suvažiavę beveik 100 valstybių atstovai susitarė uždrausti žemės minų naudojimą. Tarp valstybių, kurios iškėlė įvairias sąlygas ir sutarties nepasirašė, buvo didžiosios pasaulio valstybės: JAV, Rusija, Indija ir Kinija. Pareiškime skelbiama, kad įvairiose šalyse išdėstyta apie 100 milijonų minų. Kasmet nuo jų sprogdimų žūva apie 10,000 civilių žmonių, apie 15,000 sunkiai sužeidžiama.

Rugsėjo 17 d. prezidentas B. Clinton pagrasino tabako ir cigarečių bendrovėms, kad bus padidintos baudos, jei nesumažės jaunų rūkatorių skaičius. Tabako firmos dar birželio mėnesį pažadėjo sumokėti 40 valstijų net 368 milijardus dolerių už žmonių sveikatai padarytą žalą.

Rugsėjo 11 d. Indijos vyriausybė iškilmingai palaidojo katalikių vienuolyno viršininkę, albanų kilmės, 87 metų Motiną Teresę, kuri įsteigė vargšų šalpos ir priežiūros vienuolyną. Ji buvo 1979 m. Nobelio Taikos premijos laureatė. Amerikai atstovavo prezidento žmona Hillary (Nukelta į 3 psl.)

Redakatoriaus skiltis

METŲ DARBAI

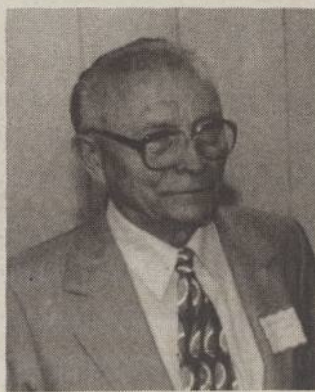
Kai 50-asis laikraščio numeris pasieks toliau nuo Klyvlendo gyvenančių skaitytojų namus, šie metai jau bus atitekę istorijai. Kur bebūtume, pasitinkame Naujuosius su viltimis, susumuojame, ką per praėjusius pavyko nuveikti. Kiekvienas iš mūsų savaip vertinsime 1997 metų įvykius, iš faktų gausybės išskirdami tai, kas gal tik mums atrodo svarbiausia.

Didžiausiu užsienio lietuvių gyvenimo įvykiu vis tik drįsčiau pavadinti jubiliejinį - X-ąjį Mokslo ir kūrybos simpoziumą. Jai vien tai, kad jame dalyvavo Lietuvos universitetų rektoriai, didžiulis būrys žymių mokslo pasaulio atstovų, kad buvo puiki galimybė bendrauti aukščiausią profesinį pasirengimą pasiekusiems lietuviams, gyvūnams labai skirtingose sąlygose, iškelia simpoziumą virš daugelio kitų renginių. Žinoma, visada atsiranda priekaištai, esą "kažkas buvo ne taip". Kažkur trūko vietos, laiko, klausytojų... Priekaištus ypač mėgsta tie, kurie niekuo prie šio renginio neprisidėjo arba nebepajėgė kai ko suprasti. Tačiau daugelis sutiks, kad kiekvienas mokslininkų susibūrimas pasitarinauja tautos ir žmonijos pažangai.

Visai kitokio pobūdžio renginys - Pasaulio Lietuvių Seimas, įvykęs Vilniuje. Panašus suvažiavimas buvo tik prieš 62 metus - 1935-aisiais Kaune. Tačiau į senąją Lietuvos sostinę mūsų tautos atstovai susirinko pirmą kartą istorijoje. Tarp dalyvių buvo nemaža atvykusių iš vadinaujamųjų Rytų šalių. Tai tremtinių vaikai ir vaikaičiai bei lietuviai, tebegyvenantys istorijos lūžiuose nuo tėvynės atplėstose etninėse tautos žemėse. Vyko rimta kalba apie lietuvių išlaikymą užsienyje, apie ryšius su tautos kamieniu. Tai labai svarbu šiais laikais, kai agresyviojo beatautiškumo - prorusiškojo "internacionalizmo" ir primi-

tyviojo "kosmopolitizmo" - apraiškos įžuliai braunasi į visas kultūros sritis. Jos bando sumenkinti ir suniekinti pačią kultūrą, sugyventi žmogaus egzistavimą, panardinti jį vienadienėje gyvensenoje, perkrautoje materialiojo vartojimo dalykais. Todėl lieka tik palinkėti sveikatos ir ištvermės tiems, kas ryžtasi telkti tautą, grąžinti tikruosius jos idealus.

1997-aisiais įvyko JAV Lietuvių Bendruomenės naujosios tarybos sesija ir Amerikos lietuvių tarybos suvažiavimas. Yra apie ką pagalvoti ir pasitarti. Būtų labai gerai, jei įvairių organizacijų aktyvus mažiau apie tarpusavio skirtumus ir nesutarimus šnekėtų, o rastų jėgų susėsti ir išsiaiškinti, kaip kartu darbuotis. Jau net nejauku, kai pagarbaus amžiaus žmonės vieni į kitus pirštais rodo, įrodinėdami, esą tas "reorgas", anas "frontininkas", o trečias blogas todėl, kad tautininkas arba ateitininkas. Lietuviškos veiklos sąlygos dabar labai sparčiai keičiasi, tačiau nėra jokio reikalo pasiduoti nusiiminimui, esą visa veikla jau baigiasi. Tenka skubiai taisyti daugeliui organizacijų būdingas klaidas ir ugdyti vadovų pamainą. Niekur neveda aiškinimai, esą: "mes tiek daug padarėme, o dabar "jūs" parodykite, ką sugebate". Numetus vadžias tiems, kurių niekas vadelioti nemokė arba net neleido, būtų padaryta didelė žala lietuviškai veiklai. Niekur neveda ir apibendrinimas, niekinantis skirstymas į vietinius ir "naujuosius" bei abipusis jų priešpriešos kursymas. Galima tik džiaugtis, kad daugėja tai suprantančių, kad daugėja tai suprantančių, kad šalia žilagalvio "vietinio" darbuojasi neseniai atvykę. Juo labiau, kad tas "naujasis" dažniausia dar turi sunkių išikūrimo ir buities rūpesčių. Veiklos sėkmę lemia perimamumas, o žmogus vertinamas ne pagal tai, kada čia apsigyveno, o pagal sugebėjimą aukotis ir kitus pritraukti.

Juozas Žygas

Atėjus Naujų metų išvakarėms, kas tik gali ir draugų turi, tai stengiasi namuose nesėdėti, bet iškilmingai Naujuosius sutikti. Nors "astronominiai" ir "kosminiai", bet nieko svarbaus tą vakarą neįvyks. Jeigu kokios tolimos žvaigždės palydove - planetoje būtų protingų būtybių, tai jų astronomai, per teleskopus žiūrėdami, pamatytų visame žemės rutulyje besaudant "raketą". Jie nesuprastų, kas ten, toje žemėje, vyksta: gal kokia didelė nelaimė ar gamtos katastrofa atsitiko.

Bet ta Naujųjų metų tradicija yra jau labai sena ir turbūt visuomet bus. Jauniems tai proga pasilinksminėti. Bet mums, jau žilo plauko sulaukusiems, nebėra prasmės per daug linksmiems būti, nes nuo nuplėšiamo kalendoriaus dar vienas lapelis bus atskirtas. Ir nežinia, kiek jų mums dar liko. Taip pat nežinia, ką tie Naujieji - 1998 - metai atneš?

Tai buvo jau tolimoje praeityje, kuomet nekilo klausimo, ką reikia linkėti. Tokiomis progomis linkėdavome, kad kitus Naujuosius

metus sutiktume Lietuvoje. Bet metai bėgo, o Lietuva nuo mūsų tolo. Ir dabar bent jau tiems, kurie Lietuvą paliko 1944 metais, manyčiau, kad geriausias linkėjimas būtų: "Geros sveikatos!" Kaip mes juokais sakome: "Turtus jau susikrovėme, o dabar tik sveikatos bereikia!"

Nors orakulo nebėra, bet Naujų metų išvakarėse bus aiškiaregių, kurie kitų metų įvykius pranašaus. Ir dažniausia tos jų pranašystės gana tiksliai išsipildo, nes jie bendromis frazėmis pranašauja apie tokius įvykius, kurie kasmet ir be jų pranašysčių įvyksta. Pavyzdžiui: "Hollywoode'je įvyks skandalingos skyrybos." Jos kasmet įvyksta.

O Lietuvoje valdžios žmonės pranašaus apie ryškų gyvenimo pagerėjimą: vidutinis uždarbis ženkliai pakils ir bus apie 1200 litų. Taip pat pakils ir pensijos. Į Lietuvą pradės gausiau plaukti užsienio investicijos ir Lietuva šiuo atžvilgiu pralenks Latviją ir Estiją. Sumažės nuskaltimų, o degtinės kaina nepakils.

Ir Lietuvos žmonės, kurie laikraščius dar skaito, nors šias pranašystes matydami, bus Naujųjų metų džiaugsmo pilni. Žinoma, visuomet reikia vilti turėti, nes blogiausia yra tuomet, kuomet nebelieka vilties.

O mums, gyvenantiems išeivijoje ir daugumai iš valdžios pinigų gaunantiems, taip sakant, nors senatvėje

pasidarius "valdininkais", kasdieninio darbo rūpesčių nebėra. Juk iš pensijos niekas negali "atleisti". Bet tai visai nereikia, kad reikia namuose sėdėti ir į lubas žiūrėti. Nuo ilgo žiūrėjimo įvairūs skausmai ir diegliai atsiranda. Tik tie, kurie yra aktyvūs ir dalyvauja visuomeninėje veikloje, ilgiau "antrąją jaunystę" išlaiko. Žmogus negali visai vienas gyventi. Turi būti kam nors naudingas ir reikalingas.

O lietuviški dirvonai darbo rankų laukia. Mūsų eilėms mažėjant, reikia visiems aktyviau dalyvauti. Nereikia nuošalyje likti, bet į visuomeninius darbus įsijungti. Mirties pranešimuose tenka visai nežinomas pavardės matyti. Tuose pranešimuose rašoma, kad draugai ir pažįstami kviečiami laidotuvių dalyvauti. Tačiau vos trejetas-ketvertas automobilių teatvažiuoja, nes kol tas žmogus gyveno, tai niekur nedalyvavo ir vien tik savimi tesirūpino.

Naujų metų pasižadėjimas tegul būna: "Aktyviau lietuviškoje veikloje dalyvauti". Turėtų būti visų rūpestis, kad lietuviškos mokyklos ir lietuviška spauda gyvuotų. Reikėtų žinoti, kad Amerikoje 80-90 milijonų žmonių dalyvauja savanoriškoje visuomeninėje ir labdaringoje veikloje. O mes, gyvendami tarp svetimųjų, turime burtis, kad nepaskestumėme ir išliktume.

Visiems skaitytojams linkiu laimingų ir sveikų 1998-ųjų metų!

Iš visur - apie viską

Rodman Clinton.

Spalis

Respublikonams reikalaujant, kad teisingumo departamentas paskirtų specialų, nepriklausomą tardytoją, kuris nustatytų ar prezidentas ir viceprezidentas nepažeidė įstatymų, rinkdami aukas rinkimų kampanijai. Teisingumo sekretorė Janet Reno atsakė, kad svečių priėmimas, kavutės ir draugų pakvietimas nakvoti Linkolno miegamajame nėra įstatymų laužymas.

Spalio 8 d. Šiaurės Korėjos spauda paskelbė, kad prieš trejus metus mirusio didžiojo vado sūnus Kim Jong Il yra išrinktas komunistų partijos generaliniu sekretoriumi. Spalio 8-10 dienomis smarkus uraganas palietė Meksikos Ramiojo vandenyno krantus. Nukentėjo pasaulinio garso kurortas Acapul-

(Atkelta iš 2 psl.)

co. Smarkus lietus paplovė kalną, žuvo 200 žmonių.

Lapkritis

Finansinė krizė, prasidėjusi Tailande, apėmė Azijos rytų šalis, palietė Indoneziją, Malaiziją, Filipinus, Singapūrą ir Pietų Korėją. Užsidarė daug bankų, bankrutavo įmonės, atleista daug darbininkų. Krizė panaši, kaip 1995 m. ištikusi Meksiką ar Rusiją. Tuomet į pagalbą atskubėjo tarptautiniai bankai ir turtingosios valstybės. Vien Pietų Korėjai gelbėti Tarptautinis Valiutos Fondas paskyrė 21 milijardą dol. Spėliojama, jog jai reikės dar 36 milijardų.

Rusijos prezidentas B. Jelcin išsakė perkelti bolševikų nužudytą paskutinio Rusijos caro Nikalojaus II kaulus iš Jekaterinburgo į Maskvą.

Netrukus bus nuspręsta, kur palaikus perlaidoti.

Iranas demonstracijomis paminėjo 8-ąsias metines, kai šalies revoliucionieriai 1979 m. užėmė JAV ambasadą Teherane ir paėmė įkaitais amerikiečius diplomatus.

Gruodis

Irane įvyko pasaulio islamo valstybių vadovų suvažiavimas. Dalyvavo 55 valstybių atstovai, tarp jų turtingiausių naftos šalių ir skurdžiausių Afrikos valstybių. Dalyvių kalbose ir suvažiavimo deklaracijose buvo pasmerktas Izraelis už "valstybinį terorizmą". Gruodžio 14 d. Turkija pagrąsino apriboti savo ryšius su Europos Sąjunga, kuri nutarė dar nesvarstyti Turkijos prašymo priimti ją į sąjungos narius.

Dideli šalčiai gruodžio viduryje palietė Rusiją, Lenkiją, Rumuniją.

Lietuvos Prezidento rinkimų tema

"A T Ė J Ū N A S"

Jums, užsienio lietuviai, net sunku ir įsivaizduoti, kaip pasikeitė mūsų naujieji ponai. Žandai suapvalėjo ir paraudo, o idealai nublanko.

Netikėkite, kad konservatoriai rimtai stengsis padėti V. Adamkui. Jie jau veda įvairiausias derybas dėl užimamų postų išsaugojimo per formalų Vyriausybės keitimą po Prezidento rinkimų. Ponas Č. Juršėnas jau beveik triumfuoja ir giriasi, kad nėra

tokios jėgos, kuri galėtų sustabdyti galutinę Artūro Paulausko pergalę. Jo štabo vadovas Arvydas Juozaitis Valdą Adamkų atvirai vadina **atėjūnu**, kurį Lietuva, neva, jau teisingai atmetė. O dalis konservatorių ir jų rėmėjų rengiasi iš viso neiti balsuoti. Taigi jie stebės, kaip pergalė atnešama A. Paulauskui "ant lėkštelės".

Kuo mažiau matai valdžios viršūnę ir dabartinę

"grietinėle", tuo daugiau gali tikėti iliuzijomis, kad turime valstybės vadovus, kuriems ši valstybė ir jos žmonės rūpi. Tikrovėje yra viskas kitaip.

Visada norėjau tikėti idealais. Jais gyvenu ir dabar. Turi gi būti kas nors gražaus. Labai noriu tikėti, kad dar turėsiu laiko tą gerį ir grožį pamatyti.

Laimingų Jums Naujųjų metų!
R. T.

AGITACIJA, KURI PAKENKĖ

Galima nesutikti su gruodžio 16 d. "Respublikoje" skelbiamais "Baltijos tyrimais", kad prof. V. Landsbergis pagal visuomenės veikėjų populiarumą yra tik vienuoliktoje vietoje – tarp A. Saudargo ir K. Prunskienės. Bet tie patys tyrimai sako, kad Konservatorių štabo organizuota V. Landsbergio rinkiminė reklama net 34 punktais pablogino profesoriaus įvaizdį.

Suprantu, kad dalį žmonių, ypač gyvenančių užsienyje, tokia padėtis baugina. Atrodo, kad "blogiukai" neteisėtai vėl užgrobia valdžią. Bet vargu, ar balsų užtektų kandidatui, kurio reklama sugebėjo įpykinti žmones. Lietuvoje tik aklas užsispyrėlis galėjo to nematyti.

Taigi, kas sugadino V. Landsbergio įvaizdį?

Pirma, kaip ir Seimo rinkimuose, buvo pasirinkta oponentus neigianti reklama. Tik buvo pamiršta, kad neigimas padeda, esant opozicijoje. Per Seimo rinkimus buvo sakoma: "Kam balsuoti už tautininkus, demokratų ar liberalus, jau geriau iš karto už LDDP" arba: "Tie centristai visi į vieną liftą telpa." Suprask, tai dėmesio nevertos smulkmenos. Bet šandien padėtis – jau kita: patys konservatoriai yra valdžioje. Lyg ir nėra ant ko versti kaltės, o verčiama – labai primityviai ir "juodai": V. Adamkus – nieko neišmanantis amerikonas, masonas, Kalėdų senelis, kuriam kažkas nuskuto barzdą, "visiškai pavaręs", tinka tik į kapines ir t.t.

Antra, labai pakenkė V. Landsbergio rinkimų štabo paleista primityvi ir įkyri laikrastinė reklama, kad Vytautas daug geriau už Valdą ir Artūrą vairuoja, grybauja, gydo, lėktuvu skraido, vinis kala ir dar šimtą kitų darbų energingiau daro, yra labiausiai patyręs ir, iš viso, pats maloniausias bei doriausias. V. Landsbergio pervertinimas ir kitų menkinimas davė

atvirkštinį rezultatą: tokios reklamos tapo pajuokos objektu.

Trečia, radijo ir televizijos laidose profesorius neįsitraukė "nusileisti" iki kitų savo kolegų – kandidatų lygio. Visą laiką save laikė aukščiau ir bet kokią diskusiją vedavo su sarkastiška šypsenėle bei jam būdingu pakikimynu. Gi reklaminiuose filmukuose neva atsitiktinai parinkti piliečiai ištiesai peikė kitus. Net ir Sąjūdžio bei visų Lietuvos žmonių Nepriklausomybės iškovojoimas buvo priskirtas tik vienam žmogui. Žodžiu, buvo mesta tiek propagandinės "druskos", kad daugeliui tapo nebeskanu.

Ketvirta, akis badė perspauštas viso valstybinio aparato, pradedant Vyriausybės ir baigiant apskritimis, savivaldybėmis ir seniūnijomis pajungimas Landsbergio naudai. Taigi, niekas taip nepadarė galimos realios grėsmės demokratijai, kaip patys konservatoriai su tokia agitacija, Lietuvos "nacionalinės" televizijos direktoriaus "rinkimais", Informacijos ministro ilgalaikėmis "rinkiminėmis atostogomis", valstybės galimybių pasinaudojimu ir t. t.

Ar galėjo V. Landsbergis laimėti? Manau, kad ga-

lėjo, jeigu:

pirma, būtų sustabdęs savo, kaip Konservatorių partijos pirmininko įgaliojimus;

antra, būtų pakvietęs į savo štabą ir kitų partijų bei organizacijų, kurios nekėlė savo kandidatų, atstovus;

trečia, būtų kritiškai įvertinęs sudėtingą ir sunkų praeitų septynerių metų kelią ir nors dalinai prisiėmęs atsakomybę už objektyvias bei subjektyvias klaidas, o taip pat atsiprašęs už visas "šunaujas", "kirmėlynus", "kagėbėlynus" ir kt. "bendratautinius" pavadinimus;

ketvirta, būtų atsisakęs savanaudiškos "valstybinės" paramos ir kritiškai įvertinęs bent akivaizdžiai nevykusius dabartinius ministrus;

penkta, būtų nustojęs niekinti ir menkinti savo oponentus bei turinčius kitą nuomonę žmones;

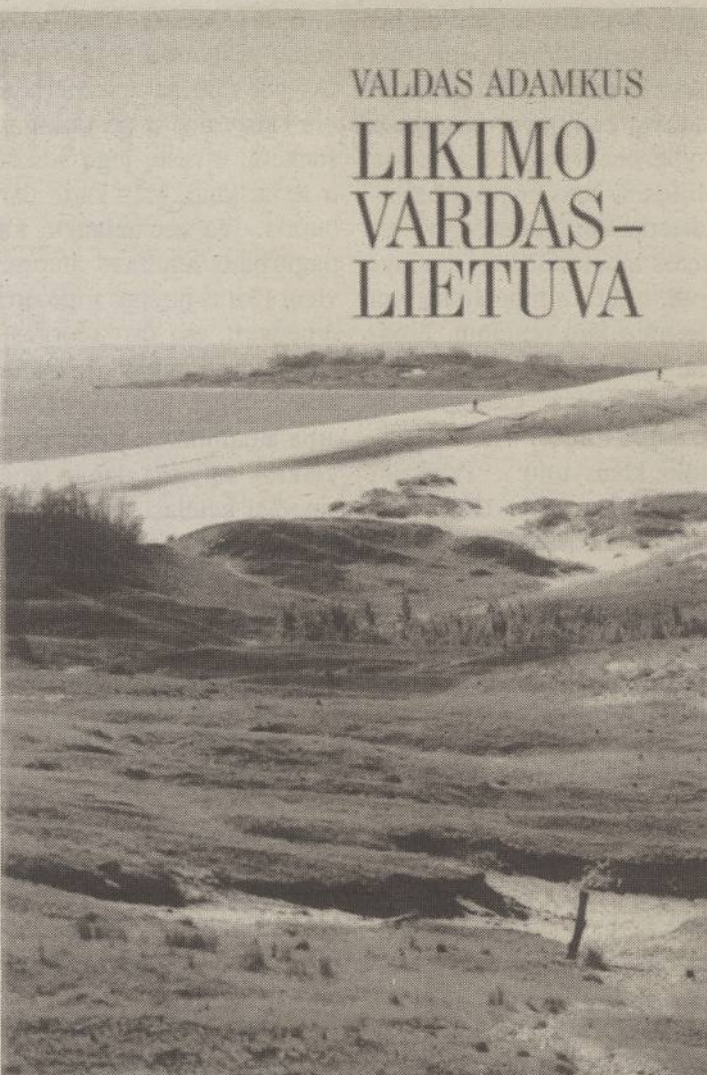
šešta, būtų sukvietęs buvusio tikrojo Sąjūdžio tarybos, Sąjūdžio seimo narius, Kovo 11-osios Akto signatarus ir jiems padėkojęs už anksčiau suteiktą pasitikėjimą, paprašęs užmiršti visas nuoskaudas bei pakvietęs vėl susitelkti ir dirbti gražesnės, turtingesnės bei teisingesnės Lietuvos labui.

V. Adamkus po Vilniaus universiteto Garbės daktaro vardo suteikimo su Kovo 11-osios Akto signataru, prof. Česlovu Kudaba (dešinėje)

Valdas ir Alma Adamkai

V. Adamkaus knygos viršelis

V. Adamkus su JAV Prezidentu R. Niksonu, priėmusiu lietuvių jaunimo petiją

Jei norite daugiau sužinoti apie Lietuvių tautininkų sąjungos veiklą bei dalyvauti jos gyvenime, užsiprenumeruokite

"Tautininkų žinias"

Prenumeratos kaina metams (su persiuntimo išlaidomis) – tik 25 JAV doleriai.

Kreiptis: Lietuvių tautininkų sąjunga, Gedimino pr. 22, 2600 Vilnius, Lithuania

DĖKINGI UŽ RŪPESTĮ

Vilniaus vidurinė mokykla "Lietuvių namai" – vienintelė tokio tipo mokykla Lietuvoje. Joje mokosi įvairiuose kraštuose išaugę lietuvių kilmės vaikai. Įvairūs likimai išblaškė juos, o tiksliau, jų tėvus, senelius ar prosenelius po pasaulio šalis. Nemaža mokinių dalis – tremtinių palikuonys.

Atkūrus nepriklausomybę, 1990 metais Lietuvoje buvo įsteigta mokykla, skirta lietuvių kilmės vaikams, gyvenantiems ne Lietuvoje. Šie mokslo metai – aštuntieji. Jūs pradėjo 210 moksleivių. Per visą mokyklos gyvavimo laikotarpį joje mokėsi moksleiviai iš 21 pasaulio valstybės. Išleistos 6 abiturientų laidos, brandos atestatai įteikti 72 moksleiviams. Dauguma jų toliau mokosi Lietuvos aukštosiose ar aukštesniosiose mokyklose. Kai kurie jau įgijo specialybę.

Išsivijęs lietuviai domisi mokyklos gyvenimu, remia ją moraliai ir materialiai. Buvędami Lietuvoje, užsuka į ją. Mokytojai ir moksleiviai už tai visiems taria ačiū. Greta kitų šiandien visi mes tariame nuoširdžius padėkos žodžius garbingą jubiliejų švenčiančiai čikagietei Vandai Mažeikienei ir jos vyrui Vaclovui.

Kad geriau išmokyti lietuvių kalbą (į mokyklą priimami ir nemokantys lietuviškai), pažintų jos grožį, daugiau sužinotų apie tėvų, senelių likimus, ponias Mažeikienę, susipažinusi su mokyklos veikla, pasiūlė organizuoti moksleivių literatūrinių rašinių konkursą ir skyrė lėšas geriausiųjų kūrinių autorių premijavimui. Pavykus pirmajam, konkursai tapo kasmetiniais.

Pradžioje geriausius kūrinius atrenka mokytojai, o vėliau juos vertina specialiai sudaryta komisija. Siekiant objektyvumo, komisija kūrinius vertina, nežinodama autorių pavardžių.

Neseniai paskelbti 1997

"Lietuvių namų" mokyklos literatūrinių rašinių konkursų rėmėjai – Vaclovas ir Vanda Mažeikai

metų konkurso geriausieji kūriniai. Šiemet komisijai vadovavo Lietuvoje žinomas rašytojas, "Moksleivio" žurnalo vyriausiasis redaktorius Algimantas Zurbas. Iškilmingame mokyklos gimtadienio minėjimo vakare (jo metu paskelbiami konkurso rezultatai) jis apibūdino kiekvieno moksleivio kūrinį ir visapusiškai jį įvertino. Moksleiviai susidomėję klausėsi rašytojo žodžių.

Kūrinių autoriai – labai skirtingo amžiaus, atvykę iš įvairių vietovių. Geriausių kūrinių pripažinto rašinio "Lyg paukštis, lekiantis į saulę..." autorius Vladas Grinis atvyko iš Ukrainos. Rima Ščerbinina – iš Karaliaučiaus krašto, Antanas Gubanas – iš Šiaurės Kaukazo, Edmundas Krivickis – iš Rygos, Alina Ursakė – iš Moldovos ir

t.t. Dabar visus juos, iš arčiau pažinusius Lietuvą, jungia meilė lietuviškam žodžiui, papročiams, kultūrai.

Vakaro metu visi buvę salėje, plodami geriausių kūrinių autoriams, kartu nuoširdžiai dėkojo gerbiamiems Vandai ir Vaclovui Mažeikams už iniciatyvą ir literatūrinės kūrybos skatinimą.

Sveikindami ponias Vandą Mažeikienę garbingo jubiliejaus proga, nuoširdžiai jai linkime geros sveikatos, naujų sumanymų ir pasitenkinimo, siekiant dvasiškai grąžinti į protėvių žemę likimo išblaškytus lietuvių vaikus.

Mokyklos adresas: Vilniaus vid. mokykla "Lietuvių namai", Dzūkų g. 43 2030, Vilnius, Lithuania

Aloyzas Bakšys
"Lietuvių namų"
direktorius pavaduotojas

Konkurso dalyvių rašiniai

LYG PAUKŠTIS,
LEKIANTIS Į SAULĘ...

Vladas Grinis, 7 kl.

TĖVYNE, anksčiau buvau lyg paukštis be sparnų, lyg vilkas be laisvės, lyg žuvis be marių, lyg gėlė be saulės. Nežinojau, ką reiškia geltona, žalia ir raudona spal-

va vėliavoje. Tik jaučiau: Tu šauki mane...

Iš tėvo dažnai girdėjau, kad ten, kur šniokščia Baltijos jūra plačioji, kur čiurlena Vilnelė sraunioji, kur Gedimino pilis garbioji, yra šalis Lietuva.

TĖVYNE, vieną šaltą sausio naktelę aš, dar nedidelis Tavo daigelis, per televizij-

ją mačiau: grėsmė pakibo ties Tavo laisve ir nepriklausomybe. Mačiau ir tai, kaip nuo dvasingos dainos ar maldos atšoka supliuškusios automatų kulkos, linksta šarvuočių plienas. Žmonės ištverė, nes jie mylėjo Tave...

TĖVYNE, dabar ir aš Tavo glėbyje. Žinau, ką reiškia geltona, žalia, raudona spalva vėliavoje. Esu lyg paukštis, lekiantis į saulę...

MANO SVAJONIŲ
SODAS

Rima Ščerbinina, 7 kl.

Mano svajonių sodas turėtų būti gražus, jautus ir paslaptingas. Jame ne tik augtų spalvingi medžiai, ne tik žydėtų bijūnai, žemčiūgai, ramunės, bet ir kur nors kampe tyliai ir kukliai rymotų žalios rūtos, kuriomis mano draugės dabintų kasas. Sodo viduryje galbūt būtų nedidelis ežerėlis, kuriame plaukiotų gulbių porėlės, plūduriuotų vandens lelijos. Tyla ir ramybė gaubtų sodą. Tik vėjams užgrojus, į taktą ant medžių šakų šoktų paukščiai, ant gėlių žiedelių – peteliškės.

Savo sode aš turėčiau vietelę, kurioje galėčiau svajoti, kurti ateities planus, išsipasakoti, širdį atverti. Tikriausiai pirmasis žmogus, kurį norėčiau matyti ir jausti savo sode, būtų mama, kuri nėra "sunki" mama, kaip kad gudriai šypsodamasi rašė A. Liobytė. Paslaptingame sode susitikčiau su tais, kurie negalėtų be reikalo nulausti medžio šakelės, nuskinti žiedo, sviesti akmens į paukštį... Kai būtų liūdna, jausčiausi vieniša, laukčiau mokytojų, klasės draugų, kurie tartų: "Nesmagu, kad lieki viena".

Mano sode gyventų kalba, kurią aš dabar mokausi. Joje užtektų žodžių meilei,

džiaugsmui, gerumui, neapykantai.

Turiu dar vieną slaptą svajonę. Iš saulės spindulių ir rožės lapelių norėčiau pastatyti mažą mokyklėlę, kurioje mokytųsi tik patys geriausi vaikai. Manau, čia bus ir mano vaikų, ir vaikų vietą. Tikiu: mano sodas žydės visus metus, nes grožis, meilė ir gerumas to nusipelno.

ŽIEMKENČIAI
(padavimas)

Antanas Gubanas, 8 kl.

Viename Lietuvos sodyje gyvena devyni broliai. Jie buvo darbštūs, todėl visko turėjo per valias: medus upėmis tekėjo, skanūs ir saldūs pyragai ant medžių augo, o vienos obels vaisiai stebuklinga šviesa švytėjo.

Tuo metu šalyje nebuvo nei karaliaus, nei kunigaikščio, užtat rodyti savo rūstybę ir galybę išdrįsdavo valdovas Perkūnas. Jis ieškojo sau pačios, todėl mėgo padebesiais sklandyti.

Vieną sykį, dar saulei tekant, išėjo broliai žemės arti. Vertė akmenis, rovė didžiulius kalnus. Po sunkaus darbo nutarė obuoliais pasivaikinti, bet žiūri: Perkūnas aplink obelį sukiojasi, meilės žaibus svaido. Nutarė broliai neleisti už Perkūno obelėlės. Kuo po darbo beatsigaivins?

Kaip tarė, taip padarė. Naktį visi devyni broliai sustojo ratu aplink obelį, apkabino rankomis ir, išrovę ją, pasodino tankiame miške.

Perkūnas rytą atsikėlęs, mylimosios nerado. Labai išsižeidė, ant brolių supuko ir susuko: "Kad jūs žole pavirstumėte, per žiemos šalčius kentumėte, dienos šviesos nematytumėte!".

Tuos žodžius ištarus, visi broliai pavirto žole.

(Pabaiga – kitame numeryje)

LDK Birutės karininkų šeimų moterų draugijos Kauno skyrius sveikina visas Klyvlendo birutietes. Tegu šv. Kalėdos džiaugsmu žydi, tegu Naujieji Metai laimę neša!

Kauno birutietės

Sveikinu "Dirvą" ir visus jos bendradarbius, linkiu laimingų ir sėkmingų 1998-ųjų metų.

Taip pat sveikinu visus geros valios lietuvius. Jiems linkiu sveikatos, linksmų švenčių ir vieningo darbo Nepriklausomos Lietuvos naudai ir žmonių gerovei

Jadvyga Budrienė

Cleveland, OH

"Lietuvių namų" geriausių 1997 metų rašinių autoriai su mokytojais ir rašytoju A. Zurbu. Iš kairės: mokyt. D. Kviklienė, moksleiviai – E. Zagorskaja, A. Ursakė, V. Grinis, mokyt. Z. Plepienė, moksleiviai – A. Gubanas, R. Ščerbinina, E. Krivickis, mokyt. N. Vyšniauskienė, rašytojas A. Zurbas ir moksleivė L. Planutytė

KŪRYBINGAS DRAMOS SAMBŪRIS

Alė Rūta

Angelų miesto "Dramos sambūris" gyvuoja, nors, deja, prieš metus jų vadovas ir aktorius Vincas Dovydaitis buvo pašauktas į Amžinybę. Jau sunkiai sirgdamas V. Dovydaitis savo įpėdiniu – "Dramos sambūrio" pirminku būti pakvietė Aloyzų Pečiulį. Sambūriui daug padeda ir našlė Ema Dovydaitienė – aktorė ir sambūrio vicepirminkė.

Dažnai Kalifornijoje besilankantis dramaturgas, rašytojas Kazys Saja paliko režisieriui Algimantui Žemaitaičiui pora savo naujų komedijų. Viena iš jų 1997 m. lapkričio 15 d. šv. Kazimiero parapijos scenoje ir buvo pastatyta, aišku, su pagalba "Sambūrio" valdybos, kurią sudaro, be E. Dovydaitienės ir A. Pečiulio, dar šie veiklūs dalyviai: Ramunė Vitkienė, Amandas Ragauskas, Sigutė Mikutaitė – Miller ir Auris

Jarašūnas.

Gera, kad, režisieriaus A. Žemaitaičio pastangomis į sceną patraukiami ir jauni, pradedantys aktoriai, mėgstą sceną, lietuvišką žodį... Taip Angelų mieste "Dramos sambūrio" veikloje kuria ir dirba jau patyrę scenos "vilkai", ir neseniai atvykę iš Lietuvos gabūs žmonės ir gabūs vietos jaunimas. Geros valios žmonės visada sugeba bendruose reikaluose ar įdomioje kūrybinėje veikloje sutartinai dirbti.

Šioje lengvoje komedijoje – "Pasimatymas šaltam vasarnamy" – labiau pasireiskę aktoriai veteranai: girtuoklį ir sukčių ryškiai pavaizdavo Juozas Pupius, naiviają amerikietę Sofiją – Viltis Jatulienė, Teodorą – aktorė Ramunė Vitkienė. Jie gerai perteikė komedijos veikėjų charakterius, jų vaidyba neperkrauta, natūrali.

Iš jaunųjų – Vaida Kiškytė drąsiai švaistėsi aštrios, kovingos Rūtos vaidmeny: ši vasarnamio savininko antroji žmona mosikavo lietsargiu, grąšindama. Gal tik buteliuko su sieros rūgštimi demonstravimas buvo kiek perdėtas, nors tai, žinoma, ne aktorės

kaltė.

Nestoras Ruplėnas, atrod, pradininkas scenoje, sumaniai sukosi tarp dviejų žmonių; vasarnamio savininko rolė buvo kebli ir ne visiškai aiški, bet Ruplėnas (žinoma, ir režisierius) ją vykdė.

Daina Žemaitaitė, atrod, pirmą kartą scenoje, graži ir grakšti Romo, vasarnamio savininko, pirmosios žmonos rolėje, nors dar kiek nedrąsi mizanscenose, tačiau ir ji atlaikė visas meilės painingas.

Auksė Kalantaitė – natūrali, naivi ir suktu girtuokliu "nerimta mergaitė", kuri teisindamasi net pravirksta: "...buvau našlaitė, jis prigludė, nežinojau..." Žinojo... Savo rolę Auksė atliko įtikinamai.

Vis tik centrinė kome-

dijos figūra buvo Jagminas, alkoholikas ir sukčius, parduvinėjas ne savo nuosavybę. Aktorius Juozas Pupius, kaip ir profesionalas scenoje, "Dramos sambūrio" veteranas, užtat ir sugebėjęs išsijauti ir persikūnyti į šį vaidmenį (iš esmės būdamas visiškai kitoks žmogus gyvenime). Jo vaidyba – be priekaištų.

Viena iš centrinių veikėjų – naivi amerikietė Sofija, kurią labai natūraliai, įtikinamai suvaidino irgi ilgus metus scenoje dirbusi Viltis Vaičiūnaitė – Jatulienė. Tik sunku buvo patikėti, kad ši amerikietė – biznieriė, pensininkė, būtų davusi pirkinio pradžia 500 dolerių "be raštelio", nes "...jūs toks malonus"... Bet toks jau šios komedijos vaidmuo...

Meilės painingas tramdančios Teodoros vaidmenį gerai atliko prityrusi aktorė.

Ramunė Vitkienė, kuri visada, bet kurioje rolėje sugeba žiūrovą įtikinti.

Dramos sambūriečiai Los Angeles mieste dirba nuoširdžiai, nesigailėdami laiko, kurį tenka sugaišti, toli keliaujant į repeticijas. Gal juos užburia entuziastingas režisierius Algimantas Žemaitaitis, irgi daugiau profesionalus scenos kūrėjas, išėjęs atitinkamus mokslus ir jau patyręs, šiame mieste sukurdamas ir pastatydamas daugelį jo interpretuojamų veikalių. Gera jo pedagoginė linkmė – patraukti į šią kūrybą jaunuosius ir juos išlavinti, atskleisti jų kūrybinį talentą ir jį tobulinti.

Ateinančių metų kovo mėnesį režisierius A. Žemaitaitis parodys kitą įdomaus dramaturgo Kazio Sajos veikalią. Los Angeliečiai jo jau laukia. Sėkmės!

KULTŪROS TARYBA PRADĖJO DARBĄ

Dalis JAV LB Kultūros tarybos narių. Sėdi (iš kairės): Loreta Venclauskienė, Marija Remienė ir Violeta Drupaitė. Stovi: Dalia Šlenienė, Juozas Žygas ir Regina Jautokaitė

Keičiantis JAV LB-nės Krašto valdybai, keičiasi ir jos tarybos. Nors Krašto valdybos pirmininke liko Regina Narušienė, tačiau tarybose matome kai kurių pasikeitimų. Kultūros tarybos pirminkė Alė Kėželienė, jai vadovavusi trejetą metų, nebe-

sutiko antram terminui pasilikti. Regina Narušienė pakvietė Mariją Remienę vadovauti naujai tarybai.

Dabar Kultūros tarybą sudaro: pirmininkė Marija Remienė, sekretorė Violeta Drupaitė, išdininkė Dalia Anisienė, žurnalistas Juozas Žygas, narė spaudos reikalams Regina Jautokaitė, meno parodų organizatorė Dalia Šlenienė, narė žodinės istorijos rinkimui Laima Petrauskaitė-Vanderstoep, Kultūros tarybos atstovė Niujorke Laima Šileikytė-Hook.

Naujoji taryba jau surengė pirmąjį posėdį spalio 17 d. Buvo pristatytas veiklos planas. Sausio 11 d. 12 val. Pasaulio Lietuvių centre, Lemente, Lietuvių Dailės muziejuje įvyks koncertas. Balandžio 19 d. 3 val. p.p. Jau nimo centre rengiamas Punsko lietuvių ansamblio "Klumpė" koncertas. Gegužės 22-23 dienomis – "Poezijos pavasario" renginiai Jaunimo centre.

Yra asmenų, kurie, neda-

lyvaudami LB-nės veikloje ir nežinodami Kultūros tarybos paskirties, bando jai primesti pašalines pareigas. Buvo toks užsipuolimas spaudoje: "manyt, kad žymesniųjų ir svarbesniųjų svečių pasirodymais Čikagoje rūpintis yra įpareigota LB Kultūros taryba, tačiau, kaip dabar ji aiškinasi, kad tam reikalui neturinti žmonių. Reprezentaciniams pobūviams, kalboms ir kitiems panašiams dalykams ji turi būrį žmonių".

Tarybos vardu pareiškiu, jog taryba nėra įpareigota tokius pobūvius ar svečių priėmimus organizuoti. Tie, kurie į spaudą rašo, turėtų žinoti bent tai, ką jie rašo. Bet kuomet rašantysis neturi užtenkamai žinių, tai išgalvoja nebūtus "reprezentacinius pobūvius". Taryba ir ateityje atvažiuojančiais ar pravažiuojančiais nenumato rūpintis. Reikia sekti lietuvišką spaudą ir bus aišku, ką Kultūros taryba veikia.

J. Žygas

Scena iš K.Sajos komedijos "Pasimatymas šaltam vasarnamy". Nestoras Ruplėnas ir Daina Žemaitytė

Scena iš K.Sajos komedijos "Pasimatymas šaltam vasarnamy". Sėdi Juozas Pupius. Stovi (iš kairės): Daina Žemaitytė, Auksė Kalantaitė, Viltis Jatulienė, Ramunė Vitkienė ir Vaida Kiškytė

MARTYNAS MAŽVYDAS VAŠINGTONE ...

(spausdinama sutrumpintai)

Šiomet lietuviai ne tik Lietuvoje, bet ir visur, kur tik jie begyvena – Amerikoje, Kanadoje ar net Sibiro platybėse išlikę tremtinių palikuonys mini pirmosios lietuviškos knygos 450-metį. Šis jubiliejus pažymėtas ir Lietuvos ambasadoje, Vašingtone. Renginio šeiminkai buvo naujasis ambasadorius Stasys Sakalauskas ir ponija Jūratė Sakalauskienė, o rengėjas – LB Vašingtono apylinkės M. Mažvydo "Katekizmo" minėjimo komitetas.

LB Vašingtono apylinkės pirmininkas Algis Lukas pristatė minėjimo komiteto pirmininkę Egidą Matulionienę. Buvo perskaitytas LR Seimo pirmininko V.Landsbergio sveikinimas, šia proga skirtas Amerikos lietuviams.

Pagrindinė minėjimo dalis – Kauno Vytauto Didžiojo universiteto dėstytojos, Dr. Dainoros Pociūtės-Abukevičienės paskaita. Joje buvo gvildenami M.Mažvydo giesmynai – lietuviškųjų giesmių istorijos pradžia. Po jos buvo pristatytas "Amerikos balso" lietuviškojo skyriaus darbuotojas Romas Kasparas, kuris pateikė mažai kam žinomų duomenų apie M.Mažvydą. Pasirodo,

Julius Veblaitis

kad per visą savo gyvenimą M. Mažvydas kentėjo nepriekius. Karaliaučiaus universitete jis mokėsi kunigaikščio Albrechtso lėšomis, kaip jo stipendininkas. Bakalauro laipsnį įgijęs per 3 semestrus, jis buvo paskirtas į Ragainę – užimti mirusio liuteronų pastoriaus vietą. Ten M. Mažvydas vedė vieną iš mirusio pastoriaus dukterų ir išgyveno su ja 14 metų.

Prie bažnyčios buvo parapijos ūkis, iš kurio gausi šeima turėjo išsilaikyti. Tačiau ūkininkauti M.Mažvydui nesisekė. 1558 metais rašytame laiške, jis prašė, kad Albrechtas kam nors kitam tą ūkį perleistų, nes jis esąs ligotas. Kitą kartą jis maloningai kreipėsi į kunigaikštį, kad jam parūpintų audeklo ir avalynės, nes jo rūbai ir batai esą visiškai suplyšę. Jam net nepatogu taip atrodyti prieš savo parapijiečius.

LB Krašto valdybos vicepirmininkas Dr. Vitolis Vengris supažindino susirinkusius su tarptautiniu ekslibrisų konkursu ir pakvietė apžiūrėti ambasadoje išstatytus knygų ženklus (ex libris), kuriuos įvairių kraštų dailininkai sukūrė šiai sukakčiai. Po

to Daiva Barzdukienė, dirbanti JAV Kongreso bibliotekoje, papasakojo apie joje esančias lietuviškas knygas, o labiausiai – apie M.Mažvydo "Katekizmą".

Minėjimo pabaigoje šių eilučių autorius trumpai pakalbėjo apie katekizmo lietuviškąjį giesmyną. Prieš grodamas, pirmiausia perskaitydavau kiekvienos giesmės originalų tekstą. Smuikavau "Patrem" ("Tikiu į Dievą"), "Oratio Dominica" ("Tėve mūsų"), 50-tą psalmę, "Dešimt Dievo įsakymų" ir tradicinę Martyno Liuterio "Dievas yra mūsų stiprybė".

Padėkos žodžius tarė ambasadorius S.Sakalauskas ir p. J.Sakalauskienė. Jie pasidžiaugė, kad M.Mažvydo "Katekizmas" paminėtas ambasadoje ir kad šiame renginyje tautiečiai gausiai dalyvavo.

Pasibaigus programai, kitame kambaryje išvydome Dr. Ramūno Kondrato išdėstytas M.Mažvydo "Katekizmo" faksimiles. Buvo ten ir Lietuvoje pagamintų šio katekizmo giesmių kasečių ir kompaktinių diskų – 18 giesmių įrašai. Taip pat buvo galima išsigyti ir pirmąją lietuvišką knygą, išleistą Amerikoje.

Pirmosios lietuviškos knygos 450-mečio minėjimas Vašingtone. Iš kairės: LB pirmininkas Algis Lukas, LR ambasadorius Stasys Sakalauskas, paskaitininkė, dr. Dainora Pociūtė-Abukevičienė, pranešėja Egidą Matulionienė, Romas Kasparas, Daiva Barzdukienė ir muzikas Julius Veblaitis

... IR PARYŽIUJE

"Baltic House" Prancūzijoje direktorė Jolanta Vaičiaitė ir Vilniaus universiteto rektorius Rolandas Pavilionis M. Mažvydo "Katekizmo" parodos atidaryme UNESCO būstinėje Paryžiuje

KORPORACIJOS NEO-LITHUANIA VALDYBOS PADĖKA

Vyr. valdyba nuoširdžiai dėkoja kolegoms, kurie su sveikinimu korporacijos 75 m. jubiliejaus proga pridėjo ir piniginę auką: Adomui Jasui – \$50, Aleksui Juciui – \$300, "Korp! Neo-Lithuania" Floridos padaliniiui – \$100, Juozui Žvyniui – \$75 ir Genovaitei Diržienei – \$75.

KGB LIETUVOJE

Arvydas Anušauskas

(Tęsinys. Pradžia – 42 nr.)

mas į patalpas ir slaptos kratos.

Pirmiausia buvo kontroliuojamas susirašinėjimas su Vakarų Vokietija, Vakarų Berlynu, Izraeliu, Australija, Anglija, Švedija, Kanada, JAV. Kad kuo sparčiau vyktų tikrinimas, buvo naudojama operatyvinė technika: silpnas rentgenas "Tulij", cheminio dokumentų apdorojimo mechanizmas "Tatraj" ir kt. Iš korespondencijos buvo išimami kvietimai aplankyti simpoziumus, parodas, pasiuntinybes, atsiųsti grynai pinigai ir viskas, kas kėlė koki nors įtarimą ar buvo antisovietinio turinio. Taip kasmet KGB žinion patekdavo virš tūkstančio egzempliorių religinėmis, sionistinėmis ar nacionalistinėmis pavadinimų, dažnai nekalto (bet ir ne komunistinio) turinio knygų, keletas tūkstančių dolerių. Visa tai pats KGB ir suvartoddavo vadinamiems "operatyviniams tikslams". Tokiais būdais buvo įgyvendinamas dar 1946 metų įsakymas, kuriuo reikalauta "užtikrinti šimtaprocentinį korespondencijos tikrinimą".

Nuolatinis 800 karininkų (be neetatinių ir slaptų darbuotojų bei neturinčių karininkų laipsnių) saugumo aparatas kasmet sudarydavo po keliasdešimt bylų. Vien paskutinio suaktyvėjimo laikotarpiu – 1975-1983 m. pradėtos 129 baudžiamąsias bylas 246 žmonėms. Daugiau kaip ketvirtadalis jų kaltinti antisovietine agitacija ir propaganda, pusė – kontrabanda. Už smulkesnius prasižengimus mėginta paveikti vadina mosiomis "profilaktinėmis priemonėmis". Tai būdavo pokalbiai, pasikvietus į KGB, oficialūs išpėjimai, suorganizuoti "draugiški teismai" ir pan.

Sekimo metodai

Aštuntą – devintą dešimtmetį Lietuvoje veikęs KGB buvo geriau apsirūpinęs techninėmis priemonėmis. Štai išorinio sekimo (7-asis) skyrius 1975-1976 m. slapta padarė virš 5 tūkst. fotonuotraukų, ties Vilniaus "Neringos" viešbučiu (jame užsieniečiai pirmiausia buvo apgyvendinami) įrengė televizijos kameras, o patys slapta filmuodavo, naudojo vaizdo ir klausymosi techniką. Saugumiečiai tai vadino "T", "S", "O", "D" priemonėmis. Taip buvo vadinamas telefoninių pokalbių klausymasis (teikiant informaciją į centrinę kontrolinį KGB pulką), slaptas įsilauži-

Slaptoji krata. KGB dokumentuose šis metodas buvo užšifruotas raide "D" ("dosmotr" – rus.). Į Lietuvą atvažiuavę užsienio turistai beveik visada tapdavo slaptųjų kratų aukomis. Buvo ieškoma bet kokių užrašų, adresų ir telefonų. Kai kada, jei buvo sudarytas atitinkamas planas, buvo ieškoma kokios nors medžiagos, kurią galėtų panaudoti sekamo asmens ar kitų žmonių kompromitavimui. "Lietuvos" ir "Neringos" viešbučiai pirmiausia buvo skiriami užsieniečių apgyvendinimui, kadangi juose buvo įrengtos slaptos pasisklausymo sistemos, o pačius viešbučius kontroliavo KGB etatiniai ir rezervo karininkai. Jų žinioje buvo ir visa viešbučiuose veikusi agentūra. Pavyzdžiui, 1986 m. gegužės 27 d. "Lietuvos" viešbutyje KGB 5 tarnybos karininkai Ruginis ir Sičiūnas, 2 valdybos karininkas Teriochin ir Operatyvinio techninio skyriaus darbuotojas Semionov slapta iškratė iš JAV atvykusių Onos Girnius ir jos anūkės Rykantės Girnius kambarį. KGB O.Girnius domino kaip Juozo Girniaus žmona ir "Laisvosios Europos" radijo bendradarbių Sauliaus ir Kęstučio Girnių motina. Viską, ką surado: Rykantės Girniaus dienoraštį ir adresų knygėlę su adresais bei kai kuriuos užrašus, KGB darbuotojai perfotografavo ir paliko viską kaip buvo iki kratos. Pagal surastus adresus rajoniniai KGB skyriai turėjo išsiaiškinti visus nurodytų žmonių ir jų šeimų duomenis, surinkti juos kompromituojančią informaciją. Paskui, prisidengę "Tėviškės" draugijos, milicijos ar dar kokiais nors fiktyviais pažymėjimais, KGB darbuotojai turėjo eiti pas sekamus žmones ir išgauti visą jiems žinomą informaciją apie Girnius ir jų ryšius Lietuvoje. Tokia buvo įprasta KGB veiksmų schema visais slaptųjų kratų vykdymo atvejais.

Slaptas pokalbių įrašinėjimas ir pasiklausymas. Kai KGB sekamas asmuo ypač domino, buvo organizuojamos ir slaptos kratos, ir slaptas pokalbių įrašinėjimas, ir susitikimai po kokia nors iškaba prisidengusiu KGB karininku. Taip 1986 m. birželio 13 d. Besilankant Lietuvoje Juozui Kojeliui, su juo susitiko veikiančiojo KGB rezervo karininkas, tuometinis "Lietuvos" viešbučio agentūros vadovas

X-ASIS SIMPOZIUMAS: SEKCIJOS ORGANIZAVIMAS

1. Organizavimas

Dr. Jonas Jasaitis

Pirmuose simpoziumo rengimo planuose šios sekcijos nebuvo numatyta. Kodėl? Todėl, kad ... ir anksčiau nebuvo. Nieko sau kūryba, ar ne: jei nebuvo, tai ir nereikia. Laimė, kad tokia nuostata ilgai neišsilaikė. Planuoti tokių renginių programą reikia ne pagal tai, "kas buvo", o atsižvelgiant, kas aktualiausia. Jei dauguma stambių renginių yra neatsiejama nuo paramos atsikūrusiai Lietuvai, tai ir dera aptarti, kurioms jos gyvenimo sritims labiausia reikia mokslininkų paramos.

Jau ne kartą rašyta, kad neįmanoma atskirti ūkio atkūrimo nuo pilietinės visuomenės ugdymo. Jei ūkiniuose dalykuose persipina ekonomikos, technologijos ir teisės klausimai, tai visuomenės ugdymas neišsivaizduojamas be gerai sutvarkytos švietimo ir profesinio rengimo sistemos. Artimiausiam – XI-ajame simpoziume šalia "neįprastos" – švietimo – sekcijos būtinai turės atsirasti dar bent viena – teisės. Apie tai jau ši kartą kalbėjo ne vienas simpoziumo dalyvis.

Švietimo sekcijos reikalingumą iš karto tvirtai parėmė ilgametė JAV LB Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė. Neseniai ant jos pečių užkrauta dar didesnė našta: jai pavesta vadovauti ir Pasaulio Lietuvių bendruomenės Švietimo tarybai. Pirmininkė tuoj pat sutiko parengti pranešimą sekcijai ir viena iš pirmųjų tai padarė.

Dabar nebeverta aprašinėti įvairių rūpesčių ir sunkumų, su kuriais teko susidurti, ruošiantis simpoziumui. Svarbiausia, kad pavyko sutelkti labai gražų, puikiai pasirengusių pranešėjų būrį. Ne visi jie jau turi aukštus mokslo laipsnius ir vardus, bet kiekvienas iš jų atsivežė daug naujo: aktualias temas, naujus požiūrius, naują tyrimo metodiką, vertingą patirtį.

Ne kartą per šią sesiją pranešėjai griovė lyg ir nepajudinamas nuostatas, atkreipdami dėmesį į visiškai netyrinėtus klausimus. Daug dalykų vertė susimąstyti ir peržiūrėti įprastines sąvokas.

Norinčių dalyvauti sekcijoje skaičius prašoko jos rengėjų lūkesčius. Netrukus paaiškėjo, kad turėsime net 18 pranešėjų. Todėl ėmėmės ruošti knygą – pranešimų rinkinį, nes tik jį turėdami, galėjome keistis savo sukauptais duomenimis ir supažindinti klausytojus. Simpoziumo išvakarėse pavyko atspausdinti signalinius rinkinio egzempliorius ir įteikti visiems pranešėjams bei keletui aktyviausių klausytojų. Rinkinį sudaro per šimtą didelio formato puslapių. Galutinai paruoštas, įprastinio knygos dydžio rinkinys turės apie puslėčio šimto puslapių vertingos informacijos.

Gana dažnai ginčijamasi, kiek laiko reikia skirti pranešėjams. Yra įrodinėjančių, kad nėra ko net skristi per Atlantą dėl keliolikos minučių. Esą, nieko neįmanoma pasakyti. Atrodytų, kad žmogus važiuoja tik save parodyti. Jei kiekvienas reikalautų sau mažiausiai pusantros valandos, tai kiek tokie simpoziumai užtruktų ir kas turėtų jėgų juose išsėdėti? Juk toks renginys – ne kursai studentams, kurie mokosi kažkuriuos naujus dalykus. Į simpoziumus, kaip taisyklė, susirenka mokslininkai, nagrinėjantys labai įvairias temas. Tautiniai simpoziumai skiriasi nuo tų, kuriuos rengia universitetai arba jų skyriai (fakultetai, katedros, sektoriai). Jų paskirtis – susipažinti su kolegų tyrinėjama problema bei išvadų pritaikymu.

Gana dažnai, klausantis nežinomo tyrinėtojo, atrandi naujus požiūrius arba savitą tyrimų metodiką, kurią knieti išbandyti savo darbe. Atsi-

randa poreikis užmegzti naujus ryšius tarp gana skirtingų padalinių. Mokslininkui visada naudinga pasidairyti, kas "plačiajame pasaulyje", t.y. gretimose srityse dedasi, kokie klausimai ten gvildenami. Nauji atradimai gana dažnai padaromi skirtingų temų arba net mokslo šakų sandūrose.

Yra priekaištaujančių: nereikia kviešti daug pranešėjų. Užtenka 3-5 ir baigta. Sutikčiau su tokia mintimi, jei tie keli pranešėjai nagrinėtų tą patį reiškinį, o pats jų pokalbis vyktų ne Jaunimo centre, o kažkokioje specialioje laboratorijoje.

Žodžiu, nė vieno, norinčio dalyvauti, neatstūmėme. Dar daugiau: jau prasidėjus simpoziumui į mūsų sekciją pasiprašė dar du nauji pranešėjai. Vienas iš jų kažkodėl buvo įrašytas visai ne ten, kur jam derėjo būti, kitas atvyko, jau sudarius programą. Jie kalbėjo paskutinieji, tačiau pelnė dalyvavusių pripažinimą. Žymaus profesoriaus Romualdo Grigo, daugelio puikių knygų, tarp kurių ypač išskirčiau monografiją "Tautos likimas", autoriaus pranešimas tapo puikia dovana sekcijai. Turėjo daug ką įdomaus pasakyti ir Lietuvos Seimo darbuotoja Rita Virbalienė.

Žinoma, keletas papildomų valandų sekcijai būtų labai pravertusios. Tačiau vietoj to kažkas iš simpoziumo rengėjų parengė mums ne itin malonią "dovanėlę". Buvome iš anksto tvirtai sutarę, kad lapkričio 29 d. (šeštadienį) mūsų sekcija dirbs nuo 9 val. ryto. Tačiau tiek "Draugo" dienraštyje, tiek atskirame leidinyje paskelbtoje programoje sekcijos laikas buvo, nieko mums nepranešus, sutrumpintas visa valanda. Manykime, kad tai padaryta netyčia, per neapsižiūrėjimą. Tik kažkodėl vienas veikėjas tą šeštadienį pastoviai trypė už sekcijai paskirto kambario durų, tarsi laukda-

mas, kad nespėsime visų išklausyti, neliks laiko klausimams, kils nepasitenkinimas. Bet jei tik to laukė, tai nesulaukė...

O į sekciją ėjo ir ėjo nauji klausytojai. Net penkis kartus teko papildomai atneš-

ti kėdžių. Kai visi pranešimai baigėsi, daug žmonių net nesiruošė skirstytis. Jie būrėsi apie prelegentus, klausinėjo ir pasakojo, keitėsi adresais.

(Pabaiga – kitame numeryje)

Simpoziumo dalyviai Padėkos dienos pietuose. Iš kairės: Lietuvos Mokslo tarybos pirmininkas prof. L. Kadžiulis, Švietimo ir mokslo ministras, prof. akad. Zigmas Zinkevičius, Vilniaus Pedagoginio universiteto rektorius prof. Antanas Pakerys, Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komiteto pirmininkas Dr. Žibartas Jackūnas

V.Grincevičienės nuotr.

X-ajame Mokslo ir kūrybos simpoziume apie 1941 m. sukilimą kalba pranešėjas Jonas Dainauskas

E. Šulaičio nuotr.

Kalba simpoziumo rengimo Lietuvos tarybos pirmininko pavaduotojas prof. Kazimieras Pyragas (E. Šulaičio nuotr.)

Grupė X-ojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo dalyvių (iš kairės): PLB pirmininkas V. Kamantas, habil.dr. D. Beresnevičienė, V.Šliupas, Švietimo tarybos pirmininkė R. Kučienė ir simpoziumo Švietimo sekcijos vadovas – dr. Jonas Jasaitis

V.Grincevičienės nuotr.

X-ojo Mokslo ir kūrybos simpoziumo garbės prezidiumo dalis (iš kairės): prof. Vytautas Kaminskas, prof. Leonas Kadžiulis, PLB pirmininkas Vytautas Kamantas, vysk. Hansas Dumpys, LR ambasadorius Stasys Sakalauskas, vyks. Paulius Baltakis, Švietimo ir mokslo ministras, prof. Zigmas Zinkevičius

Zigmo Degučio nuotr.

NEPATAIKĖ

Vladas Vijeikis

Mano draugas Florijonas ilgai brandino sumanymą aplankyti savo gimtąją žemę. Tam reikalui sutelkė visas proto pajėgas, kad apmokėtų tą išvyką. Jau prieš metus pastebėjau, kad jo vaišių gėrimai nebe taip slysta per gomurį. Reiškia: aukojosi tam dideliui žygiui.

Pagaliau išvažiavo. Tiksliau sakant, išskrido, nes kitaip nepasieksi savo numylėtos žemės. Apdraudė gyvybę didele pinigų suma. Dešimteriopai daugiau, negu jis vertas gyvas. Bet tai – ne tiek svarbu. Pažymėtina, kad pasakė žmonai: "Du nuošimčius duok Vladiui (čia aš). Tegul tinkamai pamini, kada aš skėsiu Atlanto vidury". Nežinojau ar džiaugtis ar liūdėti, bet du nuošimčiai nuo tos milžiniškos sumos nėra nusičiaudėjimo vertas reikalas. Dar nesuskaičiavau, kiek tai būtų grynais banknotais.

Nereikėjo sukti galvos matematiniais skaičiavimais. Florijonas grįžo gyvas ir sveikas ir pakvietė mane pasikalbėti. Tai būtų lyg ir spaudos konferencija. Mat jis tikėjosi, kad jo mintys per mane bus paskelbtos "Dirvoje".

Florijonas atsivežė nemažai turto, kurį galima būtų pavadinti atminimų dalykais. Juostų, kuriomis gali apjuosti tris moterėles ir dar vietos liktų. Rūpintojėlį, kuris, jo manymu, labai panašus į jo dėdę Rapolą. Tas Rapolas visoje parapijoje buvo žinomas, kaip mergišius. Labai gražų "uzboną", bet sudužusį pakelelyje. Tad nebuvo galima atkurti jo grožio. Atsivežė ir grybų, kurių derlius šiais metais buvo pasakiškas. Bet iš jų landžiojo įvairių spalvų kirminėliai, kurie nenorėjo

pasitraukti, kaip rusai iš Karaliaučiaus. Buvo ir daugiau turto, bet Florijonas norėjo parodyti patį svarbiausią importą.

– Aš tau parodysiu "video", kurią pagaminau savo protu ir rankomis.

Florijonas atliko visus techninius veiksmus ir įjungė savo "video" į televiziją. Pasirodė žolėtas laukas.

– Kas čia?

– Čia – mano gimtinė.

Čia aš gimiau.

– Ar ant lauko?

– Namuose, bet jų nebėr.

Dabar persikeliamo į Kauną, kur aš gyvenau.

Pasirodė stogai, kaminai, vienas kitas medis ir dangus.

– Čia karo muziejus.

– Kur muziejus.

– Nepataikė su aparatu, – ramiai pareiškė Florijonienė.

– O dabar mano giminės, susirinkę mane pasitikti.

Pasirodė apie tuzinas kojų.

– Nepataikė – vėl pareiškė Florijonienė.

– Tos kojos iš kairės, tai mano nupirkti batai. Gerai atrodo. Dabar persikelkime į Vilnių.

– Kur pilsis?

– Nepataikė – aidu atsiliepė Florijonienė.

Florijonas išjungė aparatą ir atrodė bent kiek papykęs, kaip neįvertintas kūrėjas. Bet neilgam. Sako:

– Matei ar nematei Vilniaus pilies, bet aš mačiau ir susimąščiau. Šiais laikais tokios pilies nepastatytum.

– Florijonai, tau tėvynės dangus galvą susuko. Šiais laikais, su technine pažanga būtų menknienkis tokią pilį pastatyti.

– Čia ne mašinų, ne technikos reikalas, – šūktelėjo Florijonas. – Ar girdėjote kaip buvo statoma pilsis? Pasakysiu. Žyniai išpranašavo, kad pilsis bus stipri ir galinga, bet reikia po kertiniu akmenu paaukoti nekaltą mergaitę. Neteko ilgai ieškoti ir tokia nekaltą mergaitę buvo rasta. O šiais laikais ar rastum? Užsimuš, tokių nėra. Tai ar šiais laikais galima pastatyti pilį?

– Nepataikė, – aiškiai išsiskandusi pasakė Florijonienė.

PATIKSLINIMAS

"Naujosios vilties" 1997 metų 28 nr. 139 psl., straipsnyje – "Kultūrinių ir visuomeninių įvykių kronika" – įsivėlė netikslumas. Kai kurios pavardės pateko ne į savo vietą. Patiksliname:

"L.S.T. Korp! Neo-Lit-huania steigėjai buvo: Leonas Abramavičius, Vytautas Banaitis, Jurgis Dargis, Antanas

Drevinskas, Aleksandras Dumbrys, Valentinas Gustainis, Antanas Jakobas, Martynas Kavolis, Kazys Kazlauskas, Kazys Marčiulionis, Jonas Pikčilingis, Juozas Vileišis ir Simas Virkutis.

Redakcijos vardu atsiprašau straipsnio autorių ir skaitytojų.

Antanas Juodvalkis

1997-ųjų metų "Dirvos" novelės konkurso laimėtojai

MYKOLA

K. Skirgaila

davo miškais, rodos, išsiliėdavo visų gedinčiųjų skausmu. Dainavo jis ardamas, sėdamas, keliu žingsniuodamas, tik tyliau, dažnai be žodžių, niūniuodamas. Kaimynai manė jį per daug laimingą esant ir neretai pavydėjo jam sėkmės.

Žinojau, kad jis mėgsta antrinti bosu, todėl man tekdavo imtis vedančiojo. Šypsodamasis keisdavo dainos žodžius, ir jis man dėkingai linksteldavo, pritardavo:

Oi tos rankelės juodosios, grubiosios,

Stebukladarės mano

mielosios,

Ne, neturėjo jis niekuomet baltų rankų ir nemėgo baltarankių. Žiūriu į jo grubius pirštus, mikliai bėgiojančius mediniais klavišais ir stebiuosi, kaip jie įdiržę nuo darbo, pajėgia atkurti tai, kas dainon sudėta, kas širdin įlieta.

Kasmet, nė neklausęs, žinojau jo amžių, nes jam buvo lemta gimti šimtmečio pradžioje. Šimtmečio, kada tautinės laisvės idėjos sklido per Lietuvą: jas nešė Mykolas senelis knygnešio kuprinėje, tėvas – daraktoriaudamas, vaikai – verždamiesi į lietuviškas mokyklas. Ir Mykola buvo ganėtinai raštingas, apsiskaitys, galėjęs būti valsčiaus raštvedžiu, tačiau jį traukė gimtoji žemė: miškas, kuriame ganė dvaro bandą, laukai, kuriuose plušo kartu su tėvais. Jis vis prisimindavo savo senelį, kuris dažnai sakydavo: "Čia mūsų žemė! Kai nukris vergijos pančiai, mes ją atgausim".

Vergijos pančiai nukrito. Mykola išėjo savanoriu ginti tėvynės. Apgynė, grįžo, gavo dešimt hektarų dvaro žemės, kurioje kumečiavo jo tėvai. Broliai ir seserys, nerasdami laimės dvare, išsiblaškė: kas į miestą, kas už jūrą. O jis pasiliko, nes girdėjo gimtosios žemės šauksmą. Kiek prakaito išlieta, kol dirvonai ir pelkės virto arimais, kiek naktų nemiegota, kol prie ežero išdygo sava sodybėlė. Ugtelėjo vaikai: nuomojo žemės iš dvaro, augino daugiau gyvulių, gaudavo daugiau pieno, penėjo daugiau bekonų.

Dėjo litą prie lito ir išskurstančio dvaro nusipirko dar kelis hektarus kirtimų: graudu buvo žiūrėti, kaip nusigyvenęs dvarponis išpardavinėjo šimtametį mišką, palikdamas tik aplaužytus krūmokšnius ir kelmus. Ne kieno kito, o Mykolas "grubiosios rankelės" išrovė kelmus,

atsodino eglaites, išsaugojo berželius, uosiuokus, ąžuolius. Teišauga jie vaikams, vaikaičiams, tiems, kurie pamils žemės alsavimą ir miško gaudimą. Nė visi jo vaikai, kaip ir anksčiau broliai, prigijo gimtojoje žemėje. Vyriausias sūnus buvo – bebaigiškas karo mokyklą – karo audros jį nubloškė už jūrą, pas dėdę, dukterys ištekojo – pasitraukė į miestą, tik jaunėlis Vytautas ryžosi eiti tėvo pėdomis. Bet... okupacija po okupacijos, ir jis išėjo su partizanais ginti savo žemės. Praėjo keleri nelygios kovos metai. Vytautas žuvo... Laimė, kad prieš žūtį, nors ir pogrindyje, spėjo vesti seniai mylėtą merginą – Marytę. Bėgo laikas... Marytė pagimdė sūnų Viktorą. Mykolai – vaikai. Deja, ir ji turėjo bėgti į tolimesnį miestą, kur jos nepažįsta, kitaip būtų patekusi į Sibirą. Neišvengė Sibiro ir "buožės" (savanorio!) Mykolas šeima. Grįžo po 10 metų, palikęs ten amžinam poilsui senuosius tėvus ir žmoną.

Grįžęs išprašė į kolūki kalvių, o kai tokio nebereikėjo – veršelių šeriku. Gavo kambarėlį tame pačiame tvarte, šalia "raudonojo kampeilio". Sužinojęs, kad Marytė ištekojo už kito, anūką Viktorą pasiėmė pas save: augino, globojo, į mokslus išleido. Dabar Viktoras jau inžinierius, jo žmona Regina irgi "didžiai mokyta". "Graži, bet paika", – sakė ne kartą man Mykola ir pridurdavo, kad "vargšas Viktoras sėdi po jos padu". Augina jie du vaikus: Arūną, dabar jau studentą, Ramūnę, dabar jau abiturientę. Iš visų saviškių labiausiai laukia Arūno: tas neišpuikęs, domisi senelio praeitimi, klausio jo patarimų.

Vietiniai jį gerai pažįsta, bet visi užsiėmę savais darbais, retai kada užsuka. Tik Roželė, dirbanti pašte, atnešusi laikraščius, ilgiau pašneka, sveikata pasidomi.

Mykola būtų galėjęs užbaigti savo gyvenimą vienas, bet...

• • •

Buvo pats vidurvasaris. Skaisti ryto saulė kilo vis aukščiau, artėjo vidurdienio kaitra. Palesinės savo vištelės, pašėręs paršelių. Mykola įsitaisė pavėsyje ant suoliuko ir, kaip ir kasdien, stebėjo boluojantį vieškelį, laukė. Šiandien laukė labiau negu bet kada. Tik prieš kelias dienas gavo žinią, kurios tikėjosi visą gyvenimą. O kad kas numimtų jam nors dešimt metų!

(Tęsinys – kitame numeryje)

Praneša E. Šulaitis: METINIS LIETUVIŲ FONDO POKYLIS

Turtingiausioji lietuvių organizacija užsienyje – Lietuvių Fondas – lapkričio 8 d. PL centre, Lemonte surengė savo tradicinį pokylį, kuriam dalyvavo apie 300 rinktinų svečių. Kaip jau įprasta, buvo ne vien tik vaišintis, bet ir tartasi. Kai kurie studentai gavo stipendijų čekius.

LF darbuotojų bei rėmėjų suėjimą pradėjo jaunesnioji darbuotoja Ramona Steponavičiūtė, pradžioje ėmusi kalbėti nelabai aiškia prancūzų kalba. Šį kartą lyg ir norėta imituoti prancūzišką aplinką, nes ir kai kurie papuošimai (stalų ir salės) tai priminė. Žinoma, maistas buvo lietuviškas, na ir tikrų prancūzų čia neteko pamatyti. Nežinia, ar toks užsimojimas reikalingas, nors blogo, tikriausia, jis niekam nepadarė.

Prieš vaišes kiek ilgiau kalbėjo LF naujasis Tarybos pirmininkas Algirdas Ostis, kuris neseniai pakeitė PLB valdybos pirmininku tapusį Vytautą Kamantą (šis, o taip pat ir JAV LB Krašto valdy-

bos pirmininkė Regina Narušienė čia irgi buvo pristatyti). LF ir susirinkusius pasveikino Lietuvos garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza. Jis po šio pobūvio išvyko oficialiam vizitui į Lietuvą, kur buvo sprendžiami karjeros konsulato Čikagoje steigimo reikalai.

LF valdybos pirmininkas Povilas Kilius prisiminė šios organizacijos pradininkus – dr. Antaną Razmą, dr. Ferdinandą Kauną, dr. Gediminą Baluką bei kitus žmones, kurie prieš daugiau negu 35 metus padėjo pamatus dabar jau beveik 9 milijonų dolerių kapitalą sutelkusiai organizacijai, galinčiai per metus duoti 600 tūkst. dolerių lietuviškiems reikalams. Kalbėtojas pažymėjo, jog ateityje LF bus pajėgus per metus skirti net milijoną dolerių.

Čia buvo iškviestas Pasaulio Lietuvių centro valdybos pirmininkas Algis Bakaitis, kuriam įteikta daugiau kaip 50 tūkst. dolerių suma šio centro salės atnaujinimui.

Ir pažadėta, kuomet pats centras sutelks šiam reikalui pinigų, tokią pat sumą duos ir LF.

Nemaža laiko užėmė stipendijų studentams įteikimas. Šiai daliai vadovavo LF pelno skirstymo komisijos pirmininkas dr. Antanas Razma. Buvo pranešta, kad šiemet stipendijoms išdalinta 89,200 dol. Iš šios sumos 40,700 dol. atiteko studentams iš Lietuvos. Pokylyje dalyvavo 16 studentų, kuriems čekiai buvo įteikti salėje. Kitiems parama bus išsiųsta paštu.

Pokylyje dalyvavo nemaža garbingų svečių – TCF National bank prezidentas A. Johnson, Illinois valstijos senatorius Patrick O'Malley, Lietuvos Seimo pirmininko V.Landsbergio žmona Gražina ir kt. Pirmasis iš jų LF dar įteikė 1,000 dol. čekį.

Buvo padėkota grupei jaunų moterų, kurios išpuošė salę. Visus gerai nuteikė "Nemuno" orkestro grojimas. Iki vėlumos svečiai linksminosi, šoko, dalinosi išpūdžiais.

Lietuvių fondo stipendininkai, gavę stipendijų čekius, su fondo atstovais E. Šulaičio nuotr.

VALDAS ADAMKUS – ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ SPŪTO SĄJUNGOS GARBĖS NARYS

JAV ir Kanados lietuvių sporto organizacija, kuri vadinasi Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjunga, metiniame narių suvažiavime, įvykusiame lapkričio 22 d. Toronte (Kanadoje), savo ilgametį darbuotoją Valdą Adamkų patvirtino garbės nariu. Pats V.Adamkus šį kartą negalėjo atvykti į suvažiavimą, nes, kaip pretendentas į Lietuvos prezidento postą, turėjo dalyvauti rinkimų kampanijoje.

Dabartinis pirmininkas A.Šileika, išskaičiavęs V. Adamkaus nuopelnus sąjungai, pasiūlė suteikti jam garbės nario vardą. Iš įvairių JAV ir Kanados vietovių susirinkę sporto darbuotojai šį jo mintį palydėjo griausmingu plojimu.

Kaip žinioma, V. Adamkus (tada Adamkavičius) dar gyvendamas karo pabėgėlių stovyklose Vokietijoje, lygiai prieš 50 metų (1947 m. lapkričio mėnesį) buvo vienas iš Vyr. fizinio auklėjimo ir sporto komiteto steigėju. Jį perkėlus į Šiaurės Ameriką, prigijo dabartinis pavadinimas. Kelis kartus Valdas yra buvęs sporto sąjungos valdybos pirmininku, o taip pat ir Lietuvos TOK atstovu Amerikoje.

Tiek Vokietijos pabėgėlių stovyklose, o taip pat ir nuo atvykimo į JAV – 1949-ųjų – Valdas buvo aktyvus sportininkas, lengvaatletis, dažnai laimėjęs pirmąsias vietas trumpų distancijų bėgime. Dabar V. Adamkus pateko į žymiųjų Šiaurės Ameri-

kos lietuvių sporto veikėjų būrį – garbės narius, tarp kurių J. Bačiūnas, B. Keturakis, P. Mickevičius, V. Grybauskas, A. Bielskus, K. Sapockinas, Z. Žiupsnys, R. Dirvonis ir kiti.

Negausi lietuvių sportininkų šeima Šiaurės Amerikoje didžiojoji, turėdama tokių žymių žmonių, kaip V. Adamkus. Išėjimoje iš sportininkų ar sporto darbuotojų tarpo išaugo ir daugiau plačiai pasaulyje žinomų žmonių. Čia paminėsime tik dalį iš jų. Užsienio lietuvių vyskupas Paulius Baltakis buvo Toronto "Aušros" sporto klubo vadovas ir ŠALFAS valdybos vicepirmininkas. Profesoriaus, buvusio Vytauto Didžiojo universiteto rektoriaus (Pabaiga – kitame numeryje)

Mylimam dėdei, Mamos broliui

A + A JUOZUI ŠURKUI

Lietuvoje staiga mirus, nuoširdžią, gilią užuojautą reiškiau Velionio žmonai BRONEI, sūnui VYGANDUI, dukroms VITALIJAI ir VIOLETAI, seserims TEKLEI, JOANAI, JANINAI ir LIUDAI, broliui ANTANUI ir kitiems artimiesiems. Šios skaudžios netekties skausmu su jumis visais dalinuosi. A + A Juozas lieka mūsų visų širdyse

Dr. Jonas Jasaitis

A + A RIMGAUDUI ŠVOBAI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo Velionio žmonai, mūsų nuolatinei talkininkei, uoliai lietuviškos spaudos darbuotojai REGINAI, seseriai MILDAI VALTERS, krikšto dukrai-dukterėčiai RASAI BAUŽAITEI-HIRSHLAND, kitiems giminėms ir artimiesiems Amerikoje ir Lietuvoje. Tegu mūsų užuojautos žodžiai sušvelnina jūsų skausmą

"VILTIES" draugija
ir "DIRVOS" redakcija

Liūdime mirus

A. + A. DR. LEONUI KRIAUČELIŪNUI

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos pirmininkui, Tautininkų premijos už jaunosios kartos auklėjimą tautine ir patriotine dvasia rytų Lietuvoje steigėjui, Pasaulio lietuvių tautininkų kongreso Vilniuje organizatoriui, daug padėjusiam Lietuvių tautininkų sąjungai augti ir stiprėti.

Užjaučiame poniją IRENĄ KRIAUČELIŪNIENĘ, velionio dukteris, kitusgimines ir artimuosius.

Netekome Garbės daktaro, Montessori vaikų auklėjimo sistemos organizatoriaus, globėjo ir rėmėjo, JAV Lietuvių bendruomenės tarybos nario, korporacijos Neo-Lithuania vadovo, tautinio meno puoselėtojo, doro lietuvio ir karšto patrioto.

Leono Kriaučeliūno taurus gyvenimas ir prasmingi darbai pasiliks viso pasaulio lietuvių tautininkų atmintyje.

Lietuvių tautininkų sąjungos tarybos vardu

Lietuvių Tautininkų sąjungos pirmininkas
prof. Vaidotas Antanaitis

"Naujosios vilties" žurnalo pradininkui, redaktoriui ir rėmėjui

A. + A. DR. LEONUI KRIAUČELIŪNUI

mirus, jo žmonai IRENAI, dukroms VIDAI JONUŠIENEI, JOLITAI ARZBAECHER, jų šeimoms, anūkams KRISTINAI ir JUSTINUI, kitiems giminėms ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

"Naujosios vilties" žurnalo leidėjai

RENGINIŲ KALENDORIUS

- GRUODŽIO 31 d. – Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių namuose. Rengia Lietuvių namai ir buvę ansamblių čiai
- Balandžio 5 d. – Kaziuko mugė. Rengia Cleveland'o skautija

1998 metai

- SAUSIO 17 d. – loterija, skirta Lietuvių namų remontui. Pradžią – 6:30 vakaro. Pietūs, muzika, šokiai, nemonamas baras
- VASARIO 28 d., "Žaibo diena-1998" – Metinis LSK "Žaibo" renginys Lietuvių namuose
- KOVO 28 ir 29 d. – Šiaurės Amerikos lietuvių senjorų (vyresnių kaip 35 m.) krepšinio turnyras Dievo Motinos

PASKUBĖKITE!

BAIGIASI
SPAUDOS
PLATINIMO
VAJUS

"DIRVA"
naujiems
skaitytojams –
\$25 metams!

Pensininkų klubo žinios

Klubo valdyba gruodžio 16 d. posėdyje nutarė paremti Lietuvių namus – nupirkti 40 akcijų. Dabartinė Lietuvių namų valdyba atlieka jų remonto darbus. Jau aiškiai matosi reikiama pažanga.

Pensininkų klubo metinis susirinkimas įvyks 1998 m. sausio 8 d. Šiame susirinkime įvyks valdybos, kontrolės komisijos ir nominacijų komisijos rinkimai. Taip pat bus pažvelgta į 1998 m. suėjimų programas ir kitus klausimus

klubo veiklos klausimus.

Sveikiname Pensininkų klubo narius, sausyje švenčiančius savo gimtadienius: Vladą Blinstrubą, Jadvygą Budrienę, Joną Citulį, Mildą Dulebienę, Uršulę Gaižutienę, Feliciją Jasinevičienę, Andrių Mackevičių, Rimą Nasvytienę, Gražiną Natkevičienę, Vladą Plečkaitį, Angelę Staškuvienę, Balį Steponį, Adelę Šiaučiūniene, Vincą Urbaitį.

Jonas Kazlauskas

ATŠVENTĖ GIMTADIENĮ

Klyvlendo Lietuvių pensininkų klubo suėjime pagerbta 92-ąją gimtadienį sutikusi Izabelė Jonaitienė, neseniai išleidusi savo poezijos rinktinę (V. Bacevičiaus nuotr.)

VASARIO 16-osios ŠVENTĖ CLEVELAND'E Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 80- mečio sukaktis bus švenčiama 1998 m. vasario mėn. 14-15 d.:

Šeštadienį, vasario 14 d.: 6:30 val. vak. Dievo Motinos parapijos salėje – iškilmingoji dalis, kurioje kalbą pasakys "The Plain Dealer" Washington biuro viršininkas THOMAS BRAZAITIS. Stengsis dalyvauti Ohio gubernatorius GEORGE VOINOVICH.

Meninę dalį atliks lietuvių tautinių šokių grupė "GRANDINÉLÉ" ir kiti jaunimo sambūriai.

Po meninės dalies – banketas parapijos salėje.

Sekmadienį, vasario 15 d.: iškilmingos šv. Mišios abejose lietuvių parapijų bažnyčiose. (Išsamesnes žinias paskelbsime vėliau)

Rengia ALT skyrius ir LB apylinkė

"DIRVAI" AUKOJO:

A+A Leono Kriaučeliūno
atminimui:

J.D.Kučėnas	100
J.Jasaitis, Euclid, OH	100
J.Petronis, Los Angeles, CA	100
M.B.Siliūnas	60
Z. Juškevičienė, Chic., IL	50
V.Mažeika, Park Ridge IL	25
A.B.Kremeris	25
V.D.Bazis	25
J.Žemaitis, Cicero, IL	20
Br. V.Siliūnas	20
A.Tiškuvienė	20
V.Kasniūnas, Bev. Shrs., IN	10
Kitos aukos "Dirvai":	
J.Šulaitis, St. Pete., FL	100
E.Vigelis, Pennsville, NJ	55
E.Klimas, Lyndhurst, OH	50
L.Ragas, Bloomington, IL	50
K.Balas, Cleveland, OH	35
J.Juška, Stuart, FL	25
A.Čepulis, M.D., Wlby H.	25
V.Kniburys, Albion MI.	25
L.Idika, St. Pete. FL	20
J.Jurkus, Canada	20
A.Dačys, Norwood, MA.	15
R.Vaičaitis, Stony Point, NY ..	15
C.Vilčinskis, Redding, CA.	15
B.Polikaitis, Palos Hills, IL.	15
L.Stadalininkas, Los An., CA ..	15
T.Rastapkevičius, Canada ...	15
A.Jonaitis, Gulfport, FL.	15
J.Januškevičius, Cente., MA ..	10
K.Damijonaitis, Der. B., FL.	10
E.Balanda, Cleveland, OH.	10
D.Mikoliūnas, Cleve, OH	10
B.Krištopaitis, Chicago, IL	10
K.Gricius, Santa Mon., CA	10
A.Barzdukas, Falls Ch, VA	10
O.Mučinskas, So. Bost, MA	10
L.Dovydenas, Lenox, MA.	5
H.Vaitaitis, Old Saybrook CT ..	5
M.Žemaitis, Amsterdam, NY.	5
O.Kreivėnienė, Media, PA.	5
J.Penkiūnas, Annapolis, MD	5
A.Burokas, Palos H., IL	5
J.Užupis, Worth, IL	5
V.Satkus, Canada	5

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

Remdamiesi Lietuvių Tautinių namų išdininko O. Kremerio gruodžio 16 d. pranešimu, patiksliname, kad Lietuvių Tautiniai namai, o ne ALTS-ga paskyrė "Dirvai" paramą (\$5000) lapkričio 19 d. Ši parama klaidingai buvo priskaičiuota prie aukų, skirtų A+A Dr. L. Kriaučeliūno atminimui.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

866 E. 200 th St.

Sat.: 8 am to 4 pm

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1997

Skrydžiai į Vilnių dar vis geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas

Bendradarbiaujame su Lietuvos Avialinijomis

Rita Staškutė-Žvirblienė

MATAS & ASSOCIATES

NORMLS

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

TEATSIVERIA ŠIRDYS GERUMUI

Baigiasi 1997 metai. Nuaidėjo šv. Kalėdų varpeliai, pranešdami apie artėjančius Naujųjų metų žingsnius.

Ačiū Ievutės globėjai Danai Čipkienei. Ačiū jai ir už tai, kad visus metus mane lankė "Dirvos" laikraštis. Pastarieji metai leido man pažinti nuostabius užsienio gydytojus ir išeivijos žmones. Daug buvo kalbančių, kad užsieniečiai į Lietuvą atvažiuoja dėl pinigų ar garbės. Bet labai apmaudu, kad taip įtikinėjo ir kai kurie mūsų gydytojai.

Kai 1994 metais teko su dukra lankytis Vilniuje pas profesorę dėl vaiko operacijos, jos paklausiau, ar neatvyks į Vilnių JAV gydytojai, išgirdau kategorišką atsakymą, kad užsieniečiai operacijoms atsirenka beveik sveikus ir mažesnius defektus turinčius vaikus. Bet mano žemaitiškas charakteris neleido ja patikėti. Įveikusi biurokratinės mūsų gydytojų pinkles, aš nuvežiau dukrą į Vilnių, kur tuo metu lankėsi chirurgijos specialistai iš Bostono.

Profesorius J. Martinas

Dunnas net neabejojęs pasakė, jog jie šią mergaitę operuos, kad parodytų mūsų daktarams, kaip yra daromas sudėtingos operacijos. Esu dėkinga jiems už pasiaukojantį darbą, gerumą ir supratimą, kurio mūsų daktarams labai trūksta. Po operacijos sunku buvo patikėti, kad taip gražiai galima sutvarkyti gamtos sužalotą veidelį.

Ir mano dukros, ir Tomuko, kurį neseniai operavo gydytojai Klyvlende ir dar daugelio vaikų atvejai įrodo, kad neteisingai kalbama apie užsieniečių lankymosi tikslus ir jų tariamą savanaudiškumą. Yra mamų, kurios su viltimi laukia užsienio specialistų, kad ištaisytų sovietmečio daktarų operacijų klaidas. Betgi mūsų vaikai – ne rašomosios lentos, kurias nutrynę galėtume vėl iš naujo teisingai rašyti.

Man niekada nekilo mintis galvoti, kad užsieniečiai atvažiuoja į Lietuvą dėl pinigų ar garbės. Labai teisingai tai pasakė buvęs pretendentas į prezidentus p. Kazys Bobelis, kad jam nereikia tariamos garbės – jis ją turi. Jam nereikia pinigų – jis yra apsirūpinęs. Bet jis nori padėti Lie-

tuvai, savo tautos žmonėms.

Man pačiai teko anksti palikti tėvų namus, pajusti išsiskyrimo jausmą. Suprantu, kokia brangi lietuviams Lietuva, gimta šalis ir žmonės. Su kokia širdgėla reikėjo ją palikti ir išvažiuoti. Galėjai tik iš tolo ją stebėti, artyn eiti negalėjai. Bet reikia džiaugtis, kad likimas buvo gailėtingas, kad jie išvengė juodųjų vagonų ir mirties.

Dabar, kai žvelgiu į "Dirvoje" spausdinamas nuotraukas, šie žmonės man primena "ažuolus" ir "liepas", kuriuos jaunystėje klatingi vėjai išbloškė iš gimto krašto po pasaulį. Bet praėjo laikas ir šie medžiai atsigavo, sulapojo, skleidami šilumą ir teikdami sveikatą. Tebūnie tai atsakymas tiems, kurie vis netiki, kad Tėvynės ir gimtų namų ilgesys, o ne pinigai ar garbės troškimas lemia jų pagalbą Lietuvai.

Su Šv. Kalėdomis sveikinu "Vilties partnerystės" gydytojus, koordinatorių G. Sabataitį, poniją Daną Čipkiene, redaktorių J. Jasaitį, visus tautiečius, kurie negaili jėgų ir sveikatos, kuriant Lietuvos gerovę. Teatsiveria širdys gerumui ir meilei, telydi ir sau-

go Jus Dievo malonės šviesa.

Sudiev

J. Brencienė

Plungė

"Dirvos" redaktoriui (ištrauka iš laiško)

Plungės gyventoja Judita Brencienė rašo: "Po Naujųjų Metų negausiu "Dirvos", tai bus man didelis moralinis nuostolis. Bet ką padarysi: negaliu aš pati jos užsisakyti, nes neleidžia šeimos lėšos, o Jūsų prašyti būtų negražu..."

Judita labai dažnai man rašo, kad "Dirva" ją atgaivina, praskaidrina jos gyvenimo dienas ir teikia naujų vilčių šviesesnei Lietuvos atečiai. Ir aš su Judita sutinku, kad "Dirva" yra laisvo žodžio laikraštis. Pratešiu ne tik jos prenumeratą, bet dar siunčiu dvi naujas prenumeratas Lietuvoje, dvi naujas prenumeratas Amerikoje, šia proga pratęsdama ir savo prenumeratą.

Tegu "Dirva" ir toliau taip gražiai lanko savo skaitytojus

Pagarbiai

Dana Čipkienė

RINKIMAI

LR Prezidento rinkimuose, Garbės konsulate Klyvlende balsuoja Rita Augienė V. Bacevičiaus nuotr.

LOTERIJA

Vyr. skaučių surengtos loterijos, skirtos LR Garbės konsulatui Klyvlende paremti, laimėtojai: Vida Gaižutytė ir Algis Muliolis V. Bacevičiaus nuotr.

Skautų Vyčių surengtose Kūčiose programėlę atlieka (iš kairės): Rimas ir Linas Biliūnai, P. Tamošiūnas ir L. Rukšėnas V. Bacevičiaus nuotr.

ATLANTA IMPORT EXPORT

"Atlantic Express" skyrius Cleveland'e
Litma Import-Export, Inc.
639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119
tel. (216) 481-0011

Nuo gruodžio 20-os iki sausio 3-os bus uždarytas – Kalėdų atostogos

Klientams pageigaujant, nuo Naujųjų Metų viena valanda pasikeis darbo laikas:
Antradieniais – penktadieniais – nuo 10-os ryto iki 6-os vakaro, šeštadieniais – nuo 10-os ryto iki 3-os po pietų.
Sekmadieniais ir pirmadieniais skyrius nedirba

TAUPA Lithuanian Credit Union Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

Paskolos namų remontui nuo 7%

Del smulkesnės informacijos skambinkit TAUPAI

Prieš perkant naują mašiną – pasiteiraukite TAUPOJE
Naujom mašinom – nuo 7.0% Naudotom mašinom – nuo 8.5%

DARBO VALANDOS:

antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. – 4:00p.p.
penktadienį ----- 9:00v.r. – 6:00p.p.
šeštadienį ----- 9:00v.r. – 12:00p.p.
sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. – 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000